

การศึกษาระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์

The Study State and Need of the Participation in school administration of
School Committee in School under the Bangkok Metropolitan
Administration, Rattanakosin zone.

นุสิต ไสกระจำง

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัน เดือน ปี..... 24 ก.ย. 2550

เลขทะเบียน..... 00210007

เลขเรียกหนังสือ 372.169543
4743 ก
2041

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิทยานิพนธ์ การศึกษาระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์

โดย นายนิติ ไสกระจำ

สาขา การบริหารการศึกษา

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร

กรรมการ รองศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มปริญญ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สราวุธ เศรษฐจิตร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด จำปาทอง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศราวุธ เศรษฐจิตร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มปริญญ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อินทรา บุญยาทร)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง)

นิชิตกริชของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

นุสิต ไสกระจำง. (2549) การศึกษาระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ

บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร

รองศาสตราจารย์ สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ 2. เพื่อ
ศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงาน
สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ดำเนินการวิจัยได้จาก
การสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขต
รัตนโกสินทร์ จำนวน 128 คน จากกรรมการแต่ละประเภท เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย
คือแบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษา
แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถาน
ศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์นั้น พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่
ในระดับปานกลาง

2. ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงาน
สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์นั้น พบว่าระดับความต้องการใน
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

Nusit Saikrajang. (2006). The Study State and Need of the Participation in school administration of School Committee in School under the Bangkok Metropolitan Administration, Rattanakosin zone. Master of Education (Educational Administration). Bangkok : Bansomdejchaopraya Rajabhat University
 Advisor Committee : Assistant Professor Dr. Sarayuth Setthakajon
 Associate Professor Suporn Limboriboon

This research was aimed at 1. To study the state of the participation in school administration of school committee in school under the Bangkok Metropolitan Administration, Rattanakosin zone. And 2. To study the need of the participation in school administration of school committee in school under the Bangkok Metropolitan Administration, Rattanakosin zone. A simple were multi-state sampling from committee members in school under the Bangkok Metropolitan Administration, Rattanakosin zone in the number of 128 representatives from each of group. The research tool was the questionnaire about the state and need of the participation in school administration of school committee on 5 levels of rating scale. The data analyses were percentage, arithmetic mean and standard deviation.

The investigation showed that

1. As a whole, the state of the participation in school administration of school committee in school under the Bangkok Metropolitan Administration, Rattanakosin zone ranked within the moderate level.
2. As a whole, the need of the participation in school administration of school committee in school under the Bangkok Metropolitan Administration, Rattanakosin zone ranked within the high level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผศ.ดร.สราวุธ เศรษฐขจร ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ กรรมการปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์อุดมศักดิ์ นาดี ท่านศึกษานิเทศก์เขตประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์ ผศ.เพชรราวี จงประดับเกียรติ ท่านผู้อำนวยการเรวดี พระวิวงศ์ และท่านผู้อำนวยการ พัชริน สงวนเดือน ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครู ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์พัชรินทร์ แซ่เจียง อาจารย์จิตพร คำแก้ว ผู้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดจนผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือทุกท่านที่ได้ระบุนามในที่นี้ ที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อบัวลอน คุณแม่ประยูร ไสกระจำง ผู้ให้กำเนิด ผู้ให้กำลังใจสติปัญญา ให้ความรักความห่วงใย กำลังใจและการสนับสนุนทุก ๆ ด้านแก่ลูกในการศึกษาเล่าเรียนตลอดมา

คุณค่าและคุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องสักการะบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณ ที่ได้ให้การเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยด้วยความเคารพ

นุสิต ไสกระจำง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
ประกาศคุุณูปการ.....	จ
สารบัญเรื่อง.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
 บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
 บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	11
ความหมายการมีส่วนร่วม.....	11
ความสำคัญของการมีส่วนร่วม.....	12
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	14
รูปแบบการมีส่วนร่วม.....	18
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	20
การบริหารสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษา.....	21
ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษา.....	21
การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
จุดและจุดด้อยของการบริหารโดยคณะกรรมการสถานศึกษา.....	25
บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา.....	26
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.....	26
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
งานวิจัยในประเทศ	31
งานวิจัยต่างประเทศ	36
 บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
 บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41
การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา	
จำแนกเป็นรายด้าน.....	44
การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา.....	57
 บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	60
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ.....	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือของเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	75
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	81
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	83
ประวัติย่อผู้วิจัย	90

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	39
ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา ด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา.....	44
ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี.....	45
ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา การให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น.....	46
ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา ด้านการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผน.....	47
ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา การส่งเสริมให้เด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	48
ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ ด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ.....	49
ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมบริหารจัดการงานวิชาการงบประมาณ บุคคล บริหารทั่วไป.....	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา.....	51
ตารางที่ 11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน.....	52
ตารางที่ 12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา.....	53
ตารางที่ 13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา การพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา...	54
ตารางที่ 14	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงาน.....	55
ตารางที่ 15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย.....	56
ตารางที่ 16	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รายงาน 57	57

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
---	---

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันกำลังเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ถูกกดดันในด้าน ศักยภาพแห่งการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับนานาประเทศ รวมทั้ง ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมไทย หลายฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่าต้องตระหนักถึงความสำคัญใน ศักยภาพของคนให้มากยิ่งขึ้น การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งที่จะสามารถแก้ปัญหาดังกล่าว เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถและพัฒนา ศักยภาพของตนให้สูงขึ้นเพื่อที่จะได้ดำรงชีพอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรม ประกอบอาชีพได้ อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน

ในการจัดการศึกษาของไทย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้กำหนดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยเร่งขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชน ทั้งมวล มุ่งให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวาง มีความเสมอภาค เท่าเทียมกัน โดยปฏิรูปการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เต็ม ตามศักยภาพและปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา มุ่งปรับเปลี่ยนแนวคิด ให้การจัด การศึกษามีอิสระมากขึ้น ปรับเปลี่ยนการตัดสินใจจากส่วนกลาง เป็นการตัดสินใจในพื้นที่ทุก ส่วนของสังคม ตั้งแต่ประชาชน ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน ธุรกิจเอกชน และองค์กรภาครัฐที่มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ (สนั่น มีสัจธรรม. 2541 : 32) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกส่วนในสังคม ในการบริหารและการจัดการศึกษา

บทบัญญัติในมาตรา 81 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีใจความว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้คนในชาติเกิดความรู้คู่คุณธรรม และจัดให้มีกฎหมาย เกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติขึ้น จึงเกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่ง มีสาระสำคัญ 9 หมวด 78 มาตรา 1 บทเฉพาะกาล โดยในหมวด 1 มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในหมวด 5 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจาย อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในมาตรา 40

ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแล และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ดังกล่าว กรุงเทพมหานครจึงได้ออกระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานครทุกสถานศึกษา สถานศึกษาละไม่น้อยกว่าเก้าคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยที่ผู้แทนผู้ปกครอง,ผู้แทนครู,ผู้แทนศิษย์เก่าและผู้แทนองค์กรชุมชน,ผู้แทนกรุงเทพมหานครและผู้แทนพระสงฆ์หรือองค์กรศาสนาประเภทละหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าสองคน แต่ไม่เกินแปดคน โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง (ระเบียบกรุงเทพมหานคร พ.ศ 2547)

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ 13 ด้าน กล่าวคือ 1). เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา 2). ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา 3). ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 4). กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา 5). ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน 6). ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 7). เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา 8). ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ 9). เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น 10). ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน 11). พิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษาต่อผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษามอบหมาย เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา 12). แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร 13). ปฏิบัติการ

อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย (ระเบียบกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547) จากหลักการจัดการศึกษาดังกล่าว คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

โรงเรียนประถมศึกษาที่มีหน้าที่หลักในการบริหารงาน 6 งาน คืองานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นภาระของผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน เพื่อช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการบริหารงานทุกงาน นอกจากจะบริหารด้วยการตัดสินใจของผู้บริหารแล้ว ต้องเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ร่วมคิดร่วมวางแผนร่วมตัดสินใจด้วย ดังนั้นการมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์จึงหมายถึงการมีส่วนร่วมหรือโอกาสในการตัดสินใจที่จะต้องกระทำ หรือเลือกแนวทางการปฏิบัติงานนั้น ๆ ร่วมกันกับผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจด้วย แต่สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่นั้นยังไม่เห็นเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร ประกอบกับตัวกรรมการสถานศึกษาเองไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุมเนื่องจากประกอบอาชีพส่วนตัว คณะกรรมการขาดการประสานงานติดต่อซึ่งกันและกัน ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ยุทธพน โพธิ์พุดตาน, 2546:บทคัดย่อ)

การที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน เป็นแหล่งวิทยาการเพื่อการเรียนรู้ของชุมชนท้องถิ่นและบ่มเพาะนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมชุมชนได้นั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในชุมชนเพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งที่ย่วมกำหนดคุณลักษณะให้ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นได้มากที่สุด จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ตามอำนาจหน้าที่ของระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 ว่ามีส่วนร่วมในการบริหารงานและต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานอย่างไร เพื่อเป็นข้อเสนอแนะและใช้เป็นแนวทางในพัฒนาการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์
2. เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อ

1. เป็นข้อเสนอแนะในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เป็นข้อเสนอแนะให้กับครู ผู้บริหาร และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นข้อกำหนดในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานสถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ 27 โรงเรียน
2. ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 ดังนี้คือ

- 2.1 เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
- 2.2 ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 2.3 ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

2.4 กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

2.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

2.6 ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.7 เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

2.8 ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

2.9 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

2.10 ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน

2.11 พิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษาต่อผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษามอบหมาย เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา

2.12 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

2.13 ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 ได้แก่

1.1 ผู้แทนผู้ปกครอง หมายถึง ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาในวันที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ผู้แทนครู หมายถึง ตัวแทนครูในสถานศึกษาซึ่งได้รับเลือกให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 **ผู้แทนองค์กรชุมชน** หมายถึง ตัวแทนผู้นำของชุมชนในท้องถิ่นหรือเป็นสมาชิกของ ชุมชนในท้องถิ่นนั้น ที่สนใจจะร่วมกำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา

1.4 **ผู้แทนกรุงเทพมหานคร** หมายถึง ตัวแทนสมาชิกสภาเขตสำนักงานเขตที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่และสภาเขตยินยอมให้เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น

1.5 **ผู้แทนศิษย์เก่า** หมายถึง ตัวแทนผู้เคยศึกษาในสถานศึกษาแห่งนั้น

1.6 **ผู้แทนพระสงฆ์หรือองค์กรศาสนา** หมายถึง พระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่สถานศึกษที่ตั้งอยู่

1.7 **ผู้ทรงคุณวุฒิ** หมายถึง ผู้ที่สนใจที่จะร่วมกำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ทั้งนี้ต้องจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิชาชีพสาขาใดสาขาหนึ่ง

1.8 **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการสถานศึกษานั้น

2. **ความต้องการมีส่วนร่วม** หมายถึง ความปรารถนาเข้าร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามอำนาจหน้าที่ 13 ด้านตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 ได้แก่

2.1 **การกำหนดนโยบาย** หมายถึง การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา

2.2 **การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี** หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพิจารณาตรวจสอบ และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานที่ได้กำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 **การให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา** หมายถึง การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและร่วมพิจารณาในการกำหนดกรอบแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน

2.4 **การกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา** หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ กำกับติดตาม ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

2.5 การส่งเสริมให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การสอดส่อง ดูแล ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้เด็กในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษาได้รับการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและได้ตามมาตรฐาน

2.6 การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการสอดส่อง ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือองค์กรอื่น เพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาตามสิทธิขั้นพื้นฐานและพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพของเด็ก

2.7 ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการของสถานศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง ส่งเสริม สนับสนุนและให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป

2.8 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพิจารณาแนวทางและปฏิบัติงาน เพื่อจัดหางบประมาณจากท้องถิ่น การจัดหางบประมาณทั่วไป และเงินสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ

2.9 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน และประสานงานให้ทั้งชุมชนและสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาและชุมชน

2.10 การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี หมายถึง การมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลตรวจสอบ ทบทวนผลการดำเนินงานตามแผน ตลอดจนให้ความเห็นชอบผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนนำเสนอต่อสาธารณชน

2.11 การพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเสนอตัว/บุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษสถานศึกษา การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการที่ปรึกษสถานศึกษา การกำหนดจำนวนคณะกรรมการที่ปรึกษา

2.12 การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงาน หมายถึง การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามที่เห็นสมควร

2.13 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่อื่นตามที่มีอำนาจแต่งตั้งมอบหมายคณะกรรมการโดยตรง และการปฏิบัติงานตามที่มีอำนาจแต่งตั้งมอบหมายให้สถานศึกษาและสถานศึกษาร้องขอความช่วยเหลือมาต้นสังกัด

3. กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ หมายถึง กลุ่มโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่อยู่ในพื้นที่เขตพระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ดุสิต เป็นการแบ่งเขตเพื่อส่งเสริมระบบการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

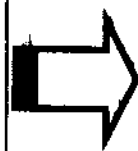
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา 13 ด้าน ตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา 13 ด้าน ตามระเบียบ
กรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัด

กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547

1. เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสารหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ
ความต้องการของท้องถิ่น
4. กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน
6. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็ก
ที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
7. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหาร
จัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและด้าน
การบริหารทั่วไปของสถานศึกษา
8. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอก
และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน
รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
9. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานกับ
องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของ
ชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
10. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษาก่อน
เสนอต่อสาธารณชน
11. พิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษาต่อ
ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา
มอบหมาย เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา
12. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร
13. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการ
บริหารงานของ
คณะกรรมการสถานศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่ม
เขตรัตนโกสินทร์
2. ความต้องการมีส่วนร่วมใน
การบริหารงานของ
คณะกรรมการสถานศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่ม
เขตรัตนโกสินทร์

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องคณะกรรมการสถานศึกษาและความสำคัญต่อการบริหารงานสถานศึกษา ซึ่งได้นำเสนอเป็นหัวข้อตามลำดับดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.1 ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.3 แนวคิด ทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.4 รูปแบบการมีส่วนร่วม
 - 1.5 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. การบริหารสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษา
 - 2.2 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
 - 2.3 จุดเด่นและจุดด้อยของการบริหารงานโดยคณะกรรมการสถานศึกษา
 - 2.4 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา
 - 2.4.1 คณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
 - 2.4.2 คณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารแบบมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นการสร้างความสัมพันธ์ให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร การบริหารแบบมีส่วนร่วมจัดว่าเป็นแนวคิดทางการบริหารที่ยอมรับกันในปัจจุบันว่าเป็นแนวคิดทางการบริหารที่เหมาะสม สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะคำนึงถึงความสำคัญของผู้ร่วมงานทุกระดับ เพื่อความสำเร็จในการบริหารงานขององค์กร

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาการศึกษา ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้

เรืองยศ ปรีดี (2542 : 8 เสวลักษณะ ยุคตะวันตก 2545 : 10) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรัฐ หมายถึง กระบวนการที่รัฐทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม และองค์กร อาสาสมัครในรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน หลายเรื่องร่วมกัน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่คณะกรรมการ ประชาชน ทุกคนในท้องถิ่น ได้เข้ามามีบทบาท ในกระบวนการดำเนินงาน แสดงความคิดเห็น และร่วมพิจารณากำหนด ปัญหา ความต้องการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชน ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง ให้สามารถที่จะดำเนินการได้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของตนเอง

สมพงษ์ เกษมสิน (2531 : 72) ได้ให้ความหมายว่า การที่บุคคลได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติทั้งในด้านแสดงความคิดเห็นและการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างพลังจิตใจให้ร่วมกันปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีประสิทธิภาพมากกว่าการยินยอมปฏิบัติตามคำสั่ง

สุธรรม ภูมิรินทร์ (2548 : 21) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ตลอดจนมีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย เพื่อให้กิจการของหน่วยงานหรือชุมชนได้บรรลุเป้าหมายหรือประสบผลสำเร็จ

สัมพันธ์ อุปลา (2541 : 6) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า เป็นแนวความคิดของนักบริหารงานที่มุ่งสนใจให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในองค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่ด้วยความเต็มใจ

จรัสศรี ขุนทวี (2544 : 23) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการบริหารที่เห็นความสำคัญของผู้ร่วมงานว่ามีความสามารถ มี

เหตุผล มีวิจารณ์ญาณ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดการระดมสมองผลงานอย่างแท้จริง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ได้ดีที่สุด

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคคล คณะบุคคล เข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจ ปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

2. ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ธรรมรส โชติกฤษ (2540 : 224-237) ระบุว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์กรนั้น เป็นแนวคิดแผนใหม่ที่มุ่งให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในองค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่ด้วยความเต็มใจ มุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการอำนวยความสะดวก สมาชิกอาจมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างพลังจิตให้มีประสิทธิภาพมากกว่า การยินยอมปฏิบัติตามคำสั่งช่วยกระตุ้นให้สนับสนุนเป้าหมายของกลุ่ม ตลอดจนวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งประกอบไปด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มนุษย์มีความคิดเห็นและย่อมมีความผูกพันกับหน่วยงานที่ตนปฏิบัติอยู่ ความเจริญก้าวหน้า ความล้มเหลวขององค์กรย่อมส่งผลกระทบต่อสมาชิกทุกคน ดังนั้น มนุษย์ย่อมมีความรู้สึกและปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหาร

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เมื่อสมาชิกได้มีส่วนร่วมในการบริหารในองค์กรแล้ว นอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน มีความร่วมมือไปทั้งองค์กร สมาชิกมีเป้าหมายร่วมกัน มีส่วนร่วมที่มีการยินยอมพร้อมปฏิบัติด้วยความเต็มใจ ซึ่งมีทั้งการยอมรับสนับสนุน

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่และมีความรับผิดชอบในองค์กรนั้น ๆ

ไพรัช และ มัทนา (2545 : 37) กล่าวถึงประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน และท้องถิ่นในการจัดการศึกษาจะเป็นไปด้วยดี ถ้าผู้เข้ามามีส่วนร่วมเห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นจะได้รับจากการเข้าร่วมจัดการศึกษาดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาวบ้านเองนั้น ชาวบ้านในฐานะเจ้าของ การศึกษาจะทราบดีว่า เขาและบุตรหลานต้องการอะไรจากการศึกษาและไม่ต้องการอะไรใน ระบบที่เป็นอยู่ แล้วความต้องการเหล่านี้เกิดจากการต้องสัมผัสสภาพข้อเท็จจริงในการทำงาน และการดำรงชีวิตต่อไป

2. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการศึกษาจะก่อให้เกิดความรู้สึก การมีอำนาจและ การได้มีส่วนร่วมในชุมชนจะนำไปสู่ความรับผิดชอบ และเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนา ประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน

3. การมีส่วนร่วมทำให้มีโอกาสดำเนินการด้านการศึกษามีประสิทธิภาพ เป็นการ ควบคุมการดำเนินงานของระบบราชการให้รอบคอบสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

4. การมีส่วนร่วมทางการศึกษาเปิดโอกาสให้ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้น เพราะเมื่อ การปกครองท้องถิ่นพัฒนาถึงระดับหนึ่งแล้ว ชาวบ้านจะรู้ว่าเขาเองไม่ได้เป็นเพียงผู้พลอยได้รับ ประโยชน์จากการศึกษาเท่านั้น เขาจะต้องเป็นผู้ให้ด้วย

จรัสศรี ขุนทวี (2544 : 23) ได้กล่าวไว้ว่า การให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการบริหารงาน จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการกำหนดเป้าหมาย การสร้างความสนใจในงาน ตลอดจนเป็นการ ยกกระตือรือร้นให้รับผิดชอบมากขึ้น เมื่อผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายขององค์กร ความรู้สึกในการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ร่วมสร้างองค์กรด้วยคนหนึ่งก็จะบังเกิดขึ้น ผล จากการมีส่วนร่วม คือ ความพยายามที่มุ่งหวังให้องค์กรนั้นประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย การบริหารแบบมีส่วนร่วมกำลังได้รับความสนใจ และนำมาใช้ในองค์กรต่าง ๆ ทั้งราชการ ห้าง ร้านและรัฐวิสาหกิจในลักษณะหรือรูปแบบต่าง ๆ เช่น การพัฒนาองค์กร การบริหารโดยเน้น วัตถุประสงค์ (Management by Objective) การสร้างคุณภาพ (Quality Control Circle) การ บริหารโดยคณะกรรมการ (Committee Administration) การบริหารเชิงประชาธิปไตย เป็นต้น

สรุปได้ว่า การบริหารงานนั้นจำเป็นต้องให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ตลอดจนปฏิบัติงาน เพราะการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีผลต่อความรับผิดชอบในหน้าที่ และความรู้สึกเป็นเจ้าของของงานที่ปฏิบัติของผู้ปฏิบัติ การได้มีส่วนร่วมจะมีแรงขับเคลื่อนในการ ปฏิบัติงานและพร้อมที่จะแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มากกว่าการที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง อย่างเดียว

3. แนวคิด ทฤษฎีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา นับเป็นยุทธศาสตร์ที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาให้มาก ได้มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา ดังนี้

ไพรัชน์ เตชะรินทร์ (2527 : 6) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาชนบทว่า รัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมพัฒนาและสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรคสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ หรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบาย แผนงานโครงการหรือกิจกรรม เพื่อจัดหรือแก้ไขปัญหมาให้สนองตอบความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงาน เพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานโครงการและกิจกรรม เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุมติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ได้ประโยชน์ตลอดไป

เมธิวส์ (Mathews. 1996 :4 อ้างถึงในเสาวลักษณ์ ยุกตะทัต 2545 : 14) กล่าวถึงความเข้มแข็งและระดับความเข้มแข็งของการรวมพลังในชุมชน เพื่อให้เห็นช่องทางและโอกาสในการพัฒนาดังนี้

1. โครงสร้างพื้นฐานที่ดี ได้แก่ โอกาสและแหล่งพบปะ แลกเปลี่ยนเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนการรวมกลุ่มกันของคนในสังคม

2. กระบวนการเรียนรู้และตัดสินใจร่วมกันระหว่างคนในสังคม
3. ลักษณะความเป็นผู้นำ และภาวะความเป็นผู้นำของประชาชนในกลุ่ม
4. ระดับความต้องการเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง และการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ชุมชนของตน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับสถาบันต่าง ในชุมชน
6. ความรู้สึกนึกคิดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน ความสามัคคีในความร่วมมือระหว่างฝ่าย ๆ ในชุมชน

7. ศักยภาพการมีส่วนร่วมในชุมชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (2541 :13,16) ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางการปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของตน(มาตรา 60) และบัญญัติเกี่ยวกับแผน นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ (มาตรา 76)

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษา ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ซึ่งการมีส่วนร่วมอาจจะดำเนินการทั้งในส่วนบุคคลและองค์คณะบุคคลในระดับต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือการจัดการศึกษาของชาติ ให้สามารถวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการตัดสินใจร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอันจะนำมาซึ่งการระดมสรรพกำลังหรือการลงมือปฏิบัติและแก้ปัญหาาร่วมกัน

3.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ได้มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537 : 138-184) ได้เสนอแนวคิดในการที่จะกำหนดว่าเมื่อไรควรจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และควรจะมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดในการตัดสินใจ ตัวแบบ (Model) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนี้ควรจะขึ้นอยู่กับธรรมชาติของปัญหาและสถานการณ์ในการกำหนดรูปแบบและปริมาณของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น ได้เสนอกฎไว้ 2 กลุ่มคือ

1. กฎกลุ่มแรกเป็นการส่งเสริมคุณภาพของการตัดสินใจ
2. กฎกลุ่มที่สองเป็นกฎการส่งเสริมการยอมรับการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจนั้นมีทางเลือกอยู่ 5 วิธีตั้งแต่ผู้บริหารตัดสินใจคนเดียว (Unilateral) ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ (Shared) ทางเลือกของการตัดสินใจทั้ง 5 วิธีมีดังนี้

1. ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วตัดสินใจเองตามลำพัง
2. ผู้บริหารแสวงหาข้อมูลจากผู้อื่นแล้วตัดสินใจเอง
3. ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นรายคน แสวงหาความคิดและข้อเสนอ

แลตัดสินใจเอง

4. ผู้บริหารปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องเป็นกลุ่ม แสวงหาความคิดเห็นร่วมกัน โดยการอภิปรายแล้วตัดสินใจ

5. ผู้บริหารร่วมคิดกับกลุ่มเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหาแล้วให้กลุ่มตัดสินใจ

มาสโลว์ (Maslow 1943 : 370-396 อ้างถึงในจรัสศรี ขุนทวี 2544 : 25)

นักจิตวิทยาได้ค้นคว้าเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งเชื่อว่าเป็นตัวกำหนดปัญหาหรือความอยาก และจะพยายามชวนชวายให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการตอบสนอง และความอยากนี้เกิดจากมนุษย์มีความจำเป็น ซึ่งแต่ละเผ่าพันธุ์จะแสดงออกมาซึ่งความต้องการ ไม่เหมือนกัน แต่อย่างน้อยที่สุดก็จะมีขั้นพื้นฐานที่เหมือนกันเป็นลำดับไป แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับว่าได้รับการตอบสนองความต้องการระดับใดมากน้อยแค่ไหน ซึ่งมาสโลว์ สรุปว่า

1. มนุษย์เรามีความต้องการ และความต้องการนี้มีความต้องการอยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด

2. ความต้องการใดที่ได้รับการตอบสนองแล้วย่อมสิ้นสุดลง และความต้องการใหม่ในลำดับต่อไปที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดขึ้น

3. มนุษย์มีความต้องการตามลำดับขั้นของความสำคัญ จากต่ำไปหาสูง

มาสโลว์ ได้ตั้งสมมุติฐาน เรียกว่า ลำดับขั้นแห่งความต้องการของมนุษย์ (Hierarchy of Needs) แบ่งได้ 5 ลำดับดังนี้

1. ความต้องการสิ่งจำเป็นทางกาย
2. ความต้องการในด้านความปลอดภัย
3. ความต้องการด้านสังคม

4. ความต้องการที่ได้รับการยกย่องนับถือ
5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จของชีวิต

แมกเกรเกอร์ (McGregor 1960 : 33-48 อ้างถึงในจรัสศรี ขุนทวี 2544 : 26)

ได้ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์พบว่า ปัญหาชั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการทำงานของคนเรามี 2 ทศนะ
เกี่ยวกับธรรมชาติของคน อันได้แก่ทฤษฎี X และทฤษฎี Y

แนวความคิดของทฤษฎี X เป็นสมมุติฐานที่มีทัศนคติต่อพฤติกรรมมนุษย์
ไปในทางที่ไม่ดี สรุปได้ดังนี้

1. โดยทั่วไปคนเราชอบสบาย มีความรู้สึกที่ไม่อยากจะทำงานหากมี
โอกาสเมื่อใดจะหลบหลีกหนีทันที
2. เมื่อคนเรามีความขี้เกียจต่อการทำงาน ดังนั้นการที่จะให้คนทำงาน
จึงต้องใช้วิธีบังคับ ควบคุมการสั่งการเด็ดขาด หรือข่มขู่ว่าจะลงโทษ คนจึงขยัน
3. คนโดยเฉลี่ยชอบให้คนอื่นคอยบังคับ แนะนำชี้แจงจึงจะทำงาน ไม่
มีความทะเยอทะยานขาดความคิดสร้างสรรค์ แต่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและ
ทรัพย์สินมากที่สุด

แนวคิดของทฤษฎี Y เป็นสมมุติฐานที่ตรงกันข้ามกับทฤษฎี X ที่มีทัศนคติ
ในด้านดีต่อธรรมชาติแห่งพฤติกรรมมนุษย์ กล่าวคือ

1. คนเรามีความเต็มใจที่จะทำงานและถือว่าการทำงานเป็นการออก
กำลังกาย เป็นการพักผ่อนที่มีคุณค่าแก่ตัว
2. การควบคุมคนทำงานไม่ใช่วิธีที่จะได้ผลเสมอไป เพราะคนเราความ
รับผิดชอบและความต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเอง และอยากจะสร้างสรรค์ผลงานให้ปรากฏ
3. คนในโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีโอกาสได้แสดงความสามารถ
ดังที่ตนตั้งใจ
4. คนเราเมื่อทำงาน นอกจากจะต้องการผลสำเร็จแล้วยังต้องการ
รางวัลอีกด้วย

จากแนวคิดของมาสโลว์ ในส่วนของการบริหารแบบมีส่วนร่วมแล้วจะเห็นว่า
การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกับทางราชการนั้น บางครั้งก็เพื่อต้องการมีชื่อเสียง
เกียรติยศหรือต้องการการยกย่องนับถือจากสังคม ซึ่งจะเห็นได้จากการที่นักธุรกิจหรือพ่อค้าที่มี
ฐานะร่ำรวย เมื่อมีทรัพย์สินสมบัติเพียงพอแล้วแต่ก็ยังต้องการมีชื่อเสียงหรือต้องการได้รับการยก
ย่องจากสังคม โดยเข้าไปมีส่วนร่วมกับทางราชการในรูปแบบต่าง ๆ และความคิดของ

แมกเกรเกอร์ ก็เช่นกัน สิ่งที่กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของทางราชการนั้น ก็คือรางวัล เพราะบางครั้งคนเราต้องการแสดงความสามารถให้เกิดประโยชน์แก่สังคม และเมื่อทำอะไรสำเร็จก็ต้องการรางวัลเป็นผลตอบแทนอีกด้วย

4. รูปแบบการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 23 – 39) ได้กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้

1. การสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา โดยการจัดการประชุมครู ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนา
2. การรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล จัดการประชุมอบรมสัมมนา ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และขอความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา
3. การจัดทำแผนและโครงการ นำข้อมูลจากการศึกษา การสำรวจมารวบรวมเป็นระบบแล้ว ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์จัดทำแผน โครงการ เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาชุมชน โดยใช้กระบวนการทางการศึกษาและพัฒนาชุมชน
4. วิธีดำเนินการ การกำหนดระยะเวลา วิธีการปฏิบัติให้เกิดการพัฒนาและแก้ปัญหาที่ชุมชนประสบ โดยการให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนและสถานศึกษา
5. การติดตามประเมินผล การดำเนินการตามขั้นตอนนี้ ควรมีการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ถูกต้องสม่ำเสมอ มีการสร้างแบบประเมิน ติดตาม นิเทศการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงพัฒนา

กำพล แสตนบุญเรือง (2542 : 59 อ้างถึงในเสาวลักษณ์ ยุกตะทัต 2545 : 11) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาว่า ควรมีส่วนร่วมในลักษณะการเป็นสมาชิก การเข้าร่วมประชุม การเป็นสมาชิกที่บริจาคเงิน เป็นกรรมการและเป็นประธานกรรมการ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง โดยผ่านองค์ที่จัดตั้งของประชากรของกลุ่มชุมชนหรือเยาวชนกลุ่มต่าง ๆ
2. การมีส่วนร่วมทางอ้อม โดยผ่านองค์ผู้แทนของประชาชน เช่น กรรมการของกลุ่มหรือชุมชน

3. การมีส่วนร่วมโดยการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมโดยผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชนโดยตรง เช่น สถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวน หรือเปิดโอกาสให้เข้ามาได้ตลอดเวลา และได้สร้างกรอบพื้นฐานเพื่ออธิบายและวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบของการมีส่วนร่วมได้

4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) โดยอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงกิจกรรม และตัดสินใจในการดำเนินงาน

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) ที่เป็นทั้งในรูปแบบของการเข้าร่วมโดยมีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร หรือการเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือรวมถึงเข้าร่วมในการลงแรงร่วมใจ

3. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Benefits) ซึ่งอาจเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคมหรือโดยส่วนตัวอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างควบคู่กันไป

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ในรูปแบบนี้นับเป็นการควบคุมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดและเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1981 : 30) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วม ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์แท้จริง ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน (Planning) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามและประเมินผล และประการสำคัญก็คือการร่วมตัดสินใจด้วยทุกขั้นตอน

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) โดยจะต้องมีการจัดสรรควบคุมเงินและการบริหาร

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Utilization) ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและการควบคุมทางสังคม

4. การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ (Obtaining Benefit) ประชาชนจะต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชน ในพื้นฐานที่เท่ากันซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว

สรุปได้ว่า รูปแบบการมีส่วนร่วม คือ การเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมหรืองานที่ปฏิบัติโดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานนั้น ๆ ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย วางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน ประเมินผล และรับประโยชน์ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

5. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนเป็นฐานไว้ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2544 : คำชี้แจง) ให้ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนว่าเป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางหรือเขตการศึกษาไปยังสถานศึกษาและชุมชน ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจในการบริหารจัดการ ในการสั่งการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนทั้งด้านหลักสูตร การเงิน การงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป

ดิเรก วรรณเคียร (ม.ป.ป.: 131) ให้ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานว่าเป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีอิสระและความคล่องตัวในการตัดสินใจการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ การเงิน บุคลากรและการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง และชุมชน ตัวแทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกันบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานพอเป็นการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีอิสระเพื่อความคล่องตัวในการตัดสินใจบริหารจัดการศึกษา โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมวางแผน กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน

5.1 รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

อุทัย บุญประเสริฐ (2524 :156-157) ได้กล่าวถึงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทและกฎหมายการศึกษาของไทยในปัจจุบัน ได้แก่ รูปแบบที่มีการบริหารจัดการโดยมีชุมชนเป็นหลัก (Community Control SBM) จุดประสงค์ของรูปแบบที่มี ชุมชนเป็นหลักหรือควบคุมโดยชุมชนนั้นคือ การคืนอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาให้แก่ชุมชน ในทางปฏิบัติจะเป็นการเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง โดยมีความเชื่อว่าแนวทางดังกล่าวน่าจะทำให้ผู้รับบริการทางการศึกษามีความพึงพอใจในการศึกษาที่จัดให้หลักสูตรของสถานศึกษาจะตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครอง ตอบสนองชุมชนและท้องถิ่นมากที่สุด กลไกหรือหัวใจสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ก็คือ

การบริหารโดยคณะกรรมการสถานศึกษา สำหรับรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาที่นำมาใช้นั้น จะสอดคล้องกับแนวทางตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ดิเรก วรรณเคียร (ม.ป.ป. : 2) ได้กล่าวถึงรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในประเทศไทย เลือกใช้แบบคณะกรรมการที่มีชุมชนเป็นหลัก โดยคณะกรรมการ ประกอบด้วย ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนองค์กรชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองท้องถิ่น ตัวแทนครู ตัวแทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นกรรมการและเลขานุการ หลักเกณฑ์การได้มาซึ่งคณะกรรมการ การเลือกประธาน วาระการดำรงตำแหน่งให้เป็นไปตามที่สำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้กำหนด การบริหารและการจัดการศึกษาในโรงเรียนจะมีคณะกรรมการโรงเรียนทำหน้าที่กำกับ สนับสนุนและส่งเสริม โดยมีผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการโรงเรียนเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ บังคับบัญชาครูและบุคลากรในโรงเรียนให้จัดการศึกษาเป็นไปตามหลักสูตร นโยบายและเกณฑ์ที่กำหนด ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้ตัดสินใจสั่งการ ภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการโรงเรียน

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การให้คณะบุคคลที่อยู่ในชุมชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมพิจารณากำหนดเป้าหมาย และวางแผนการทำงานโดยอาศัยข้อมูลจากคณะกรรมการเป็นแนวทางในการกำหนดงานและดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การบริหารสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษา

การบริหารโดยคณะกรรมการ เป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางมายังสถานศึกษา เพื่อให้บริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จในตนเองด้วยการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(stakeholders)มีส่วนร่วมบริหารจัดการเกี่ยวกับ งานวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารทั่วไป การบริหารในเรื่องดังกล่าวจึงมีการเลือกบริหารในรูปคณะกรรมการ

1. ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษา

คำว่า "คณะกรรมการ" ได้มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

สมยศ นาวิการ (2523:27) ได้กล่าวถึงคณะกรรมการเป็นกลุ่มบุคคลที่มาจากหน่วยงานเดียวกัน หรือจากหน่วยงานต่างๆที่ประชุมกันเป็นระยะเพื่อประสานกิจกรรมของหน่วยงานและแก้ปัญหาาร่วมกัน คณะกรรมการมักถูกจัดขึ้นเพื่อประสานงานและแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อน

กิติมา ปรีดีดิถ (2529:41) กล่าวว่า คณะกรรมการ หมายถึง กลุ่มบุคคลคณะหนึ่งที่องค์การแต่งตั้งขึ้นเป็นคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณางานต่างๆขององค์การ รวมทั้งให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาแก่ฝ่ายจัดการแทนผู้เชี่ยวชาญด้วย

ธงชัย ล้นดวงศ์ (2539:331) ได้กล่าวถึงคณะกรรมการว่าเป็นกลุ่มของบุคคลที่เข้ามาด้วยกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปเพื่อพิจารณาปัญหาต่างๆภายในองค์การ กลุ่มของคณะกรรมการนี้อาจรวมกันขึ้นในลักษณะไม่เป็นทางการก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นมักจะมีการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเพื่อการรวมเอาบุคคลต่าง ๆ มาช่วยกันพิจารณาและแก้ปัญหาเฉพาะอย่างหรือปัญหาทั่วไปภายในองค์การ

ราชบัณฑิตยสถาน (2539:13) กล่าวว่า คณะกรรมการ หมายถึง บุคคลที่ได้รับเลือกหรือได้รับแต่งตั้งเข้าร่วมกันเป็นคณะร่วมกันทำงานหรือกระทำการบางอย่างซึ่งได้มอบหมาย

นิวแมน (Newman 1963 : 238) ให้ความหมายของคณะกรรมการว่าเป็นคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่การบริหารงานบางอย่าง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการอภิปรายซึ่งสามารถสรุปเป็นผลการตัดสินใจของกลุ่มได้ รวมทั้งเป็นการระดมความคิดเห็นจากสมาชิกภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดรวบยอดของสมาชิก

สรุปได้ว่า คณะกรรมการ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ได้รับมอบหมาย หรือได้รับการแต่งตั้งให้มีบทบาทหน้าที่ ร่วมกันรับผิดชอบและแก้ปัญหาตามบทบาทหน้าที่เพื่อผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายขององค์การ

2. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศไทยดังนี้

เดิม แยม์เสมอ (2525 :1) กล่าวว่า หน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาคือให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียนในการกำหนดแนวทางการพัฒนา เสนอแนะ ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหน่วยงานและส่วนราชการ แสวงความร่วมมือจากประชาชนเพื่อพัฒนาโรงเรียนและท้องถิ่น

รุ่ง แก้วแดง (2525 : 16-17) กล่าวว่า การปฏิบัติงานในหน้าที่กรรมการโรงเรียนมีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำและแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อให้โรงเรียนจัดการศึกษาสนองความต้องการของชุมชนและร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

พนัส หันนาคินทร์ (2525: 667 – 668) สรุปบทบาทของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาคือการเลอแนะนโยบายแก่ผู้บริหารโรงเรียนรวมทั้งทิศทางการพัฒนาโรงเรียน ให้ความช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาบางประการที่โรงเรียนประสบอยู่ รวมทั้งกระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในด้านต่าง ๆ

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2544: 17) จากการวิจัยเชิงนโยบายรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงคณะกรรมการสถานศึกษาของประเทศไทยว่าเป็นรูปแบบของคณะกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเท่าที่ควร โดยเฉพาะในบทบาทที่มีความสำคัญ คณะกรรมการสถานศึกษาอาจมีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจบ้าง แต่เป็นประจำของสถานศึกษาเสียส่วนใหญ่ ถึงแม้บางกรณีจะระบุให้มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจงานที่สำคัญอย่างเช่นด้านวิชาการ ก็ยังเป็นสิ่งที่มักจะถูกวางแนวทางหรือกรอบจากส่วนกลาง

สำหรับกรณีของต่างประเทศได้มีการรวบรวมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษากรณีศึกษาจากนานาประเทศไว้ดังนี้

ลูศักดิ์ หลาบลามา (2543: 20) แปลและเรียบเรียงจากเอกสารอินเทอร์เน็ต เรื่อง National College for School Leadership ของประเทศอังกฤษ ได้กล่าวถึงคณะกรรมการโรงเรียนว่า “คณะกรรมการโรงเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างเต็มที่และดำเนินการให้โรงเรียนมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในด้านคุณภาพการเรียนการสอนและบรรทัดฐานการเรียน”

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2544: 33 – 37) ได้รวบรวมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษากรณีศึกษาจากนานาประเทศไว้ดังนี้

กรณีประเทศนิวซีแลนด์ สถานศึกษาทุกระดับตั้งแต่ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนจนกระทั่งถึงมหาวิทยาลัยจะมีความเป็นอิสระในการจัดการศึกษาของตนเองภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน (Board of Trustees) ทั้งในเรื่องบุคลากร งบประมาณเพื่อการศึกษา หลักสูตรการจัดการต่าง ๆ (ยกเว้นการกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าจ้างรายเดือน) ให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาแห่งชาติโดยมีผู้บริหารสถานศึกษา (Principal) เป็นผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมาจากการจ้างโดยการสรรหาและแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริหารโรงเรียน (Board of

Trustees) คณะกรรมการบริหารโรงเรียนประกอบด้วย ผู้แทนชุมชน 3 - 7 คน อาจารย์ใหญ่ 1 คน ผู้แทนครู 1 คน และนักเรียน 1 คน (เฉพาะระดับมัธยมศึกษา)

กรณีของสาธารณรัฐเกาหลี ทุกโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจะจัดให้มีสภาโรงเรียน (School Council) โดยคณะกรรมการในสภาโรงเรียนจำนวน 7 - 15 คน โดย 40 - 50 % ต้องเป็นผู้ปกครองนักเรียน 30 - 40 % เป็นตัวแทนจากชุมชน กรรมการส่วนใหญ่ของผู้ปกครองนักเรียนได้มาจากการเลือกตั้งจากกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน ส่วนตัวแทนชุมชนได้มาจากคำแนะนำของตัวแทนผู้ปกครองและครูและคณะกรรมการในส่วนของตัวแทนผู้ปกครองและตัวแทนชุมชนอยู่ในวาระได้คราวละ 1 ปีและสามารถเป็นกรรมการติดต่อกันได้ 3 ครั้ง

กรณีของประเทศฝรั่งเศสในสถานศึกษาจะมีสภาบริการ มีหัวหน้าสถานศึกษาเป็นประธานมีสมาชิกมาจากองค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ จากฝ่ายบริหารและบุคลากรของสถานศึกษา ผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกสถานศึกษามีสภาบริหารทำหน้าที่ควบคุม ดูแลการดำเนินการบริหารการศึกษา กำหนดแนวทางสำหรับแผนพัฒนาสถานศึกษาและวางหลักการอื่นๆ สำหรับการดำเนินการต่าง ๆ ตามอำนาจปกครองตนเองที่มีอยู่ ซึ่งครอบคลุมในเรื่องการจัดชั้นเรียนและกลุ่มนักเรียน การจัดตารางเวลาสอนให้สอดคล้องกับปฏิทินการศึกษาของชาติการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น การให้การศึกษาในสาขาวิชาพิเศษที่จำเป็นและการจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ

กรณีของสหราชอาณาจักร คณะกรรมการบริหารโรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านจัดทำแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนทั่วไป การปฏิบัติตามหลักสูตรแห่งชาติ งบประมาณของโรงเรียน การกำหนดจำนวนบุคลากรและการคัดเลือกครูและครูใหญ่ การจัดทำรายงานประจำปี และการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

กรณีของประเทศเดนมาร์ก ในแต่ละโรงเรียนจะมีคณะกรรมการโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้ปกครอง 7 คน ครู 2 คน และนักเรียน 2 คน โดยคณะกรรมการโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการบริหารของครูใหญ่ อนุมัติงบประมาณโรงเรียน การจัดทำแผนการศึกษาของโรงเรียน ตารางสอน วัสดุอุปกรณ์การสอน กฎระเบียบของโรงเรียนและเสนอการแต่งตั้งครู

กรณีของประเทศออสเตรเลีย มีสภาหรือคณะกรรมการโรงเรียน (School Council) มีบทบาทสูงสุดในการบริหารระดับโรงเรียน สภาหรือคณะกรรมการโรงเรียนประกอบด้วย ครูใหญ่ ครู ผู้ปกครอง และสมาชิกชุมชนทั่วไป (โดยการเลือกตั้ง) จำนวนสมาชิกระหว่าง 6 - 15 คน ปฏิบัติหน้าที่ในรูปอาสาสมัครตามแนวทางที่รัฐกำหนดไว้ คณะกรรมการโรงเรียนรับผิดชอบ

ดำเนินการในเรื่องการจัดทำกฎบัตรหรือธรรมนูญโรงเรียน กำหนดนโยบายของโรงเรียน การให้ข้อเสนอแนะในการแต่งตั้งครูใหญ่ การว่าจ้างบุคลากรในสายงานสนับสนุนการกำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมความประพฤตินักเรียน การรายงานผลการบริหารต่อชุมชนและฝ่ายอำนวยการศึกษา การจัดการเรื่องการเงินและบัญชีของโรงเรียนการสัญญาว่าจ้างทำความสะอาดโรงเรียนและสัญญาว่าจ้างก่อสร้าง

วิจารณ์ พานิช และคณะ (2544: 14 – 15) กล่าวว่า ในประเทศนิวซีแลนด์สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานภายใต้กฎหมายการศึกษา ค.ศ. 1989 สถานศึกษาทุกระดับมีอิสระในการจัดการศึกษาของตนเองภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา (Board of Trustees) ทั้งในเรื่องบุคลากร งบประมาณ หลักสูตร และการจัดการต่าง ๆ ยกเว้นการกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าจ้างรายเดือน รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดคณะกรรมการสถานศึกษาจะได้รับการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งจากชุมชน ผู้ปกครอง อาจารย์ใหญ่ ครูและนักเรียน นักศึกษา ในส่วนของการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาจะยึดแนวทางของชาติว่าด้วยการศึกษา เป้าหมายการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก โดยมีการรวมตัวระดับชาติในรูปของสมาคม เรียกว่า New Zealand School Trustees Association NTSTA ซึ่งเป็นองค์กรระดับชาติที่เป็นปากเป็นเสียงให้คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการ คือกฎหมายสิทธิมนุษยชน การพัฒนานโยบาย การวางแผน ยุทธศาสตร์ การวางแผนระยะสั้น ระยะกลางระยะยาว กระบวนการในการจ้างงาน การทำสัญญาว่าจ้างและการประเมินตนเอง

สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนต่างประเทศนอกจากจะมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในฐานะกรรมการแล้ว ยังมีส่วนตัดสินใจในการจัดการศึกษาด้วย และคณะกรรมการโรงเรียนในประเทศไทยเริ่มปรับปรุงให้มีอำนาจในการตัดสินใจมากขึ้น โดยเฉพาะระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน พ.ศ. 2543 ได้กำหนดอำนาจในบางข้อใช้คำว่ากำกับ และในบางข้อกำหนดให้มีหน้าที่ปฏิบัติงานในฐานะผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือในด้านทรัพย์สินและประสานงานระหว่างโรงเรียนและชุมชนท้องถิ่น

3. จุดเด่นและจุดด้อยของการบริหารงานโดยคณะกรรมการสถานศึกษา

การบริหารงานในรูปคณะกรรมการมีจุดเด่นของการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยความคิดเห็นของกลุ่มรวมเกิดการร่วมมือในการปฏิบัติงานตามแผนงานและนโยบายเป็นไปด้วยดี (ธงชัย สันติวงษ์, 2539: 332 – 334)

มีผู้กล่าวถึงการบริหารงานในรูปคณะกรรมการว่ามีจุดด้อย ดังนี้

ธรรมรส โชติบุญพร (2536 : 232 – 233) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ คือ องค์การที่ขาดความเข้าใจในการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพราะเคยชินกับระบบเดิมๆ จึงไม่สนใจกับการเปลี่ยนแปลงของการบริหารในรูปแบบใหม่ หรือผู้บริหารที่เกิดความกลัวที่จะสูญเสียอำนาจหน้าที่และไม่แน่ใจในผู้บริหารในระดับสูง จึงขาดความสำนึกในการพัฒนาองค์การ

ธงชัย สันติวงษ์ (2539: 333 – 334) กล่าวถึงข้อเสียของการบริหารในรูปคณะกรรมการ ว่าเป็นการสูญเสียเวลาและค่าใช้จ่าย รวมทั้งมีอันตรายจากการตัดสินใจเพื่อประนีประนอมปัญหา และมีส่วนทำให้เกิดความล่าช้าในการตัดสินใจ หรืออาจถูกครอบงำโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

จาคอบสัน (Jacobson 1965: 121) กล่าวถึงการทำงานในรูปคณะกรรมการว่าทำให้เสียเวลาและอาจก้าวล่วงงานของสายบังคับบัญชาได้

สรุปได้ว่า การบริหารงานในรูปคณะกรรมการมีทั้งจุดเด่นและจุดด้อย การวิเคราะห์ปัญหาและสร้างทางเลือกจากหลายความคิด หลากหลายบุคคลจะทำให้เกิดทางเลือกที่ดีที่สุด และเกิดความเชื่อมั่นได้มากกว่าความคิดจากคนเพียงคนเดียว แต่อาจไม่ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดถ้ากรรมการถูกครอบงำโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

4. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

4.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงออกระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 โดยกำหนดบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543:29 – 41) ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา
 - 1.1 การกำหนดนโยบายของโรงเรียน
 - 1.2 การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน
 - 1.3 การกำหนดแผนพัฒนาโรงเรียน
 - 1.4 การวางแผนพัฒนาโรงเรียน
 - 1.5 การพิจารณาแผนนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียน
 - 1.6 การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

- 2.1 การให้ความเห็นชอบธรรมนูญโรงเรียน
- 2.2 การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาโรงเรียน
- 2.3 การพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
- 2.4 การสนับสนุนใช้แผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือบริหาร
- 2.5 การให้ความเห็นชอบการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
 - 3.1 การมีส่วนร่วมในการร่างสาระหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน
 - 3.2 การให้ความเห็นในสาระหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน
 - 3.3 การมีส่วนร่วมในการพิจารณาสาระหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน
 - 3.4 การให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน
4. กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
 - 4.1 การกำกับการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน
 - 4.2 การติดตามการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน
 - 4.3 การช่วยเหลือโรงเรียนในการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
 - 5.1 การมีส่วนช่วยเหลือเด็กในเขตบริการให้ทุกคนได้เรียน
 - 5.2 สนับสนุนช่วยเหลือการมาเรียนของนักเรียน
 - 5.3 ประสานงานกับชุมชนช่วยเหลือนักเรียนได้เรียนจบหลักสูตร
 - 5.4 สนับสนุนช่วยเหลือสื่อ วัสดุ และทุนการศึกษาแก่นักเรียน
6. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพ
 - 6.1 ส่งเสริมการพิทักษ์สิทธิเด็ก
 - 6.2 สนับสนุนช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส
 - 6.3 ส่งเสริมช่วยเหลือเด็กพิการให้ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ
 - 6.4 สนับสนุนการเรียนของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
7. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา
 - 7.1 เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานวิชาการ

7.2 เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานงบประมาณ

7.3 เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานบุคลากร

7.4 เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานบริหารทั่วไป

7.5 การมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการโรงเรียน

8. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรจากภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

8.1 ส่งเสริมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน

8.2 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนในการระดมทรัพยากร

8.3 แสวงหาทรัพยากรทางการศึกษา

8.4 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานประเพณีของโรงเรียน

9. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

9.1 ประสานงานกับชุมชนเข้าร่วมพัฒนาโรงเรียน

9.2 เป็นตัวแทนของโรงเรียนประสานสัมพันธ์กับชุมชน

9.3 ส่งเสริมให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกับชุมชน

9.4 การใช้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรเพื่อบริการชุมชน

10. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาต่อสาธารณชน

10.1 รับทราบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของโรงเรียน

10.2 ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของโรงเรียน

10.3 เสนอแนะเพื่อปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของโรงเรียน

10.4 เผยแพร่ผลงานของโรงเรียนต่อสาธารณชน

11. แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร

11.1 การพิจารณาแต่งตั้งอนุกรรมการตามหน้าที่และภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

11.2 เป็นที่ปรึกษาของอนุกรรมการ ฯ เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน

11.3 ติดตามการปฏิบัติงานของอนุกรรมการที่แต่งตั้ง

12. ปฏิบัติการอื่นที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

12.1 รับทราบในการดำเนินตามภารกิจของโรงเรียน

12.2 ให้การช่วยเหลือตามที่โรงเรียนได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด

12.3 สนับสนุนและร่วมมือกับโรงเรียนในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้มีหน้าที่ในเชิงอำนาจการ คือ การกำกับ ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินกิจการของสถานศึกษา ส่วนการบริหารและการจัดการให้ผู้บริหารและ ครู อาจารย์ ดำเนินการได้อย่างอิสระ และคล่องตัวภายใต้กรอบนโยบายและแผนของกระทรวง และของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวางกรอบ นโยบาย แผน และงบประมาณ

4.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ไว้หลายมาตรา เช่น มาตรา 19 การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวชุมชน ร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนและโดยเฉพาะหมวด 5 มาตรา 40 ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิและให้ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.: 21 – 22)

การดำเนินการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร

ในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร (สำนักงานการศึกษา, 2549 : 52) ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่งให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการประเภทผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู โดยให้บุคคลแต่ละประเภทเสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ จากนั้นให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อแต่ละประเภทเลือกกันเอง ให้เหลือประเภทละหนึ่งคน

2. ให้องค์กรชุมชนเสนอชื่อผู้ที่เห็นควรเป็นกรรมการประเภทผู้แทนองค์กรชุมชน จากนั้นให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

3. การสรรหากรรมการประเภทผู้แทนกรุงเทพมหานคร ดำเนินการโดยการพิจารณา ร่วมกันของผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการ และพิจารณาเลือกกรรมการประเภทผู้ทรงคุณวุฒิให้ได้ จำนวนสองถึงแปดคน

4. การสรรหาและเลือกประธานกรรมการให้ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการพิจารณาเลือก ประธานกรรมการจากผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

5. ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้ที่ได้รับการสรรหาและได้รับเลือกต่อ ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นประธานและกรรมการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร

ในส่วนของกรุงเทพมหานคร (สำนักงานการศึกษา, 2549 : 46) ได้ประกาศระเบียบ กรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2547 เพื่อให้สอดคล้อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด กรุงเทพมหานครทุกสถานศึกษา สถานศึกษาจะไม่น้อยกว่าเก้าคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทน ศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยที่ ผู้แทนผู้ปกครอง,ผู้แทนครู,ผู้แทนศิษย์เก่าและผู้แทนองค์กรชุมชน,ผู้แทนกรุงเทพมหานครและ ผู้แทนพระสงฆ์หรือองค์กรศาสนาประเภทละหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าสองคน แต่ ไม่เกินแปดคน โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา มีอำนาจหน้าที่ 13 ด้านดังต่อไปนี้

1. เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
4. กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมี คุณภาพและได้มาตรฐาน
6. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มี ความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
7. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการด้าน วิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

8. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

9. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

10. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน

11. พิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษาต่อผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษามอบหมาย เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา

12. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

13. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสถานศึกษาทั้งงานที่เกี่ยวข้องด้านสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านทั่วไปของสถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

บุญมี เขาระกำ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับและเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่า กรรมการโรงเรียนมีระดับการปฏิบัติหน้าที่ โดยรวมและราย ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารและข้าราชการครูมีระดับการปฏิบัติทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้นำท้องถิ่น มีระดับการปฏิบัติทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่มีสถานภาพต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ประยุทธ์ เจริญชัยภูมิ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน ปัญหาที่สำคัญคือ 1) ด้านการกำหนดแผนนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน กรรมการที่มาจากประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น 2) ด้านการให้คำปรึกษานับสนุนและร่วมบริหารงบประมาณของโรงเรียน กรรมการบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบการบริหารงบประมาณของทางราชการ 3) ด้านการรับทราบรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน คณะกรรมการไม่ให้ข้อเสนอแนะแก่ครูในการปฏิบัติงานตามแผน 4) ด้านการประสานงานและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประชาชนในชุมชนเศรษฐกิจไม่ดีให้ความช่วยเหลือได้ไม่มาก 5) ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการดำเนินงาน ครูไม่ยอมรับในข้อเสนอแนะบุคคลที่คณะกรรมการเสนอให้ทางโรงเรียนแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ส่วนด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมีปัญหาอยู่มีระดับน้อย และคณะกรรมการในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

สถาพร ชูศรีทอง (2543: บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการโรงเรียน ต่อการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนโดยส่วนรวมและจำแนกตามสถานภาพ มีปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิมีปัญหาด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางและยกเว้นผู้บริหารและข้าราชการในโรงเรียนมีปัญหาด้านการรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย คณะกรรมการโรงเรียนได้เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ควรให้คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน ควรมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดของแผนให้ทราบก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ควรแจ้งงบประมาณที่ได้รับจัดสรรประจำปีให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบเป็นระยะ ๆ ควรมีการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการตามแผนของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่องและควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการโรงเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้งควรมีการประชุมประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานของโรงเรียนทางหอกระจายข่าว แผ่นพับ จุลสาร

และในการแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการควรพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์เป็นที่ยอมรับของชุมชน

ปรีชา กัลยา (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นพื้นฐานในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โครงการนำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า 1). คณะกรรมการสถานศึกษาโดยรวมและจำแนกตามสถานภาพ มีความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้าน 12 ด้าน อยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดย 3 อันดับแรก คือ ด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและมาตรฐาน ด้านการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ 2). ความต้องการของคณะกรรมการสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน 11 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยส่วนมากผู้บริหารโรงเรียนต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้แทนศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิ แต่มีความต้องการมีส่วนร่วมในด้านการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลผู้ด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ไม่แตกต่างกัน

จรัสศรี ขุนทวี (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านโรงเรียนกับชุมชนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539 ในสหวิทยาเขตกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรโดยรวมมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านโรงเรียนกับชุมชนในสหวิทยาเขตกมลาไสย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับบางครั้ง และมีความต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน อยู่ในระดับบางครั้ง และมีความต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านโรงเรียนกับชุมชนโดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน อยู่ใน

ระดับบางครั้ง และมีความต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านโรงเรียนกับชุมชนโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน อยู่ในระดับมากและมีความต้องการอีก 2 ด้านอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านการให้บริการชุมชน และด้านการได้รับความสนับสนุนจากชุมชน

เสาวลักษณ์ ยุกตะทัต (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในด้านวิชาชีพครูและบุคลากร ส่วนด้านระบบบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมสูงสุดและต่ำสุด พบว่า 1) ด้านกระบวนการเรียนการสอน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในการจัดระบบการนิเทศติดตามประเมินผลและนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนและมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยในการจัดทำทะเบียนปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นแหล่งวิทยากรและสถานประกอบการ 2) ด้านหลักสูตรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในการประเมินและรายงานการใช้หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวแนวปฏิบัติและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนตามเกณฑ์ วิธีการและคู่มือการดำเนินงาน 3) ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในระดับมากในการสร้างพันธกิจร่วมกันในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา โดยการร่วมสร้างความตระหนักและความพร้อมที่จะร่วมกันทำงาน และมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าเป็นสมาชิกชมรมวิชาชีพหรือเครือข่ายวิชาชีพ 4) ด้านระบบบริหารและการจัดการ มีส่วนร่วมในระดับมากในการจัดทำยุทธศาสตร์การปรับปรุงสถานศึกษา การจัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อกำหนดมาตรฐานและมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ธเนศ ปานอุทัย (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางเลนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า 1). ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2). การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำ โดยภาพรวมไม่

แตกต่างกัน แต่ในรายด้าน มีด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และองค์ประกอบย่อย ด้านการกำกับ ติดตามการดำเนินการตามแผนของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมใช้วิทยาการภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้กับนักเรียนโดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยาการภายนอกที่ต่างกัน

ยุทธพน โพธิ์พุดตาน (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานและปัญหาในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) การร่วมประชุมหรือร่วมปฏิบัติในการ กำกับ อนุมัติให้ความเห็นชอบ พิจารณาหรือติดตามตรวจสอบของคณะกรรมการโรงเรียน มีการปฏิบัติสูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้ การกำกับการดำเนินการของโรงเรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมของโรงเรียน การจัดหาแหล่งงบประมาณ ได้แก่ การบริจาคส่วนตัว การให้คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนาโรงเรียน ได้แก่ ด้านกิจกรรมนักเรียน การส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียน ได้แก่ การให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่อง ๆ การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้การบริการแก่ชุมชน หน่วยงานส่วนราชการ การพัฒนาโรงเรียนและท้องถิ่น ได้แก่ การประสานให้โรงเรียนเป็นแหล่งให้บริการด้านสถานที่ในการจัดงานของชุมชน การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะในการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา ได้แก่ เสนอตัวบุคคล การมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อติดตามงาน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ชุมชน การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่อื่นที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งมอบหมาย ได้แก่ ปฏิบัติงานตามที่มีอำนาจแต่งตั้งมอบหมายให้โรงเรียนและโรงเรียนร้องขอมา 2) ปัญหาในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ มีปัญหาสูงสุดในตัวกรรมการ ได้แก่ ไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุม คณะกรรมการโรงเรียนเนื่องจากการประกอบอาชีพส่วนตัว ด้านกระบวนการทำงานได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียนขาดการประสานงานและติดต่อซึ่งกันและกัน ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ได้แก่ ไม่มีเวลาประสานงานที่ดีพอ

จิราพร ตั้งสุวรรณ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตบรมราชชนนี 2 สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนกลาง พบว่า1). คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตบรมราชชนนี 2 สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนกลางอยู่ในระดับมาก 2). คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการวางแผนจัด

การศึกษาชั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3). คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากงานวิจัยในประเทศที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ซึ่งมีส่วนร่วมในงานด้านการสนับสนุนช่วยเหลือและระดมทรัพยากรเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก กรรมการที่มีส่วนร่วมและต้องการมีส่วนร่วมมากส่วนใหญ่เป็นตัวแทนครูและผู้บริหาร เพราะมีความถนัดและเป็นงานในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในการจัดการศึกษา

2. งานวิจัยต่างประเทศ

เจนนิง (Jenning 1980) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกรรมการศึกษาของโรงเรียนในรัฐอริโซนา ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า กรรมการศึกษามีความรู้ด้านระบบการบริหารงานของโรงเรียนไม่พอ เช่น ไม่มีความรู้เกี่ยวกับงานบริหารงานการเงินงบประมาณ และขาดเหตุผลที่ดีในการตัดสินใจ จึงทำให้การประชุมกำหนดนโยบายไม่ประสบผลสำเร็จ การจัดการศึกษาของท้องถิ่นไม่พัฒนาเท่าที่ควร

ฟอร์สเตอร์ (Forster 1993) ได้ศึกษาประเภทของผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง : ผลต่ออัตราการเข้ามาเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ผลการวิจัยระบุว่า ผู้ปกครองที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับโรงเรียนแยกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียนและอาสาทำงานต่าง ๆ ในโรงเรียนหรือเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมสภาที่ปรึกษาของโรงเรียนและอาสาทำงานต่าง ๆ ในโรงเรียน หรือเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมสภาที่ปรึกษาโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองประเภทนี้จะมีผลต่อนักเรียนในทางอ้อม และผู้ปกครองประเภทที่สอง เป็นประเภทที่ส่งผลต่อนักเรียนโดยตรง ได้ผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยการช่วยนักเรียนทำการบ้านหรือช่วยทำโครงการให้กับนักเรียน

กูซแมน (Guzman 1988) ได้ศึกษาผลของการมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาผู้นำในรัฐโคโลราโด ซึ่งศึกษาถึงผลของการมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการ เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำ พบว่า 1) ผู้เข้าร่วมจะได้รับประสบการณ์ ความเข้าใจ ความรู้ และทักษะในการแก้ปัญหา 2) มีทักษะในการสื่อสารและความขัดแย้งทางด้านการบริหารเพิ่มสูงขึ้น 3) เกิดการพัฒนาทางด้านการบริหาร 4) มีบรรยากาศและวัฒนธรรมขององค์การที่ดี 5) บรรยากาศและวัฒนธรรมขององค์การจะได้รับการพัฒนา 6) เกิดการ

เปลี่ยนแปลง 7) สมาชิกกำหนดแหล่งที่มาของการศึกษา 8) มีกระบวนการวางแผนร่วมกัน เพื่อให้เกิดการศึกษา 9) มีกระบวนการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการพัฒนานุเคราะห์และโครงสร้างของ คณะกรรมการ 10) มีกระบวนการการทำงานที่ชัดเจน 11) สมาชิกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 12) ความเป็นผู้นำไม่ได้ถูกกำหนดโดยบทบาททางภาระงาน 13) สมาชิกเป็นผู้กำหนดแนวทางในการ พัฒนา 14) ผลรับไม่ได้เกิดจากบทบาทหน้าที่ภาระงานโดยไม่มีกระบวนการวางแผน

จากงานวิจัยต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คณะกรรมการที่เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาขาดความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับงานหลักของสถานศึกษา ทำให้มีส่วนร่วม อย่างจำกัดในการจัดการศึกษา แต่ก็มีส่วนร่วมและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคณะกรรมการ และสถานศึกษาทำให้พัฒนาการที่ดีขึ้นจนสามารถร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนร่วมกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร ในกลุ่มเขตรัตนโกสินทร์โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานครในกลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2547 ซึ่งแต่ละสถานศึกษาประกอบด้วยผู้แทนจากชุมชนจำแนก 8 ประเภท ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยที่แต่ละสถานศึกษาจะต้องมีคณะกรรมการอย่างน้อย 9 คนแต่ไม่เกิน 15 คนจากสถานศึกษา 27 สถานศึกษา จำนวน 216 คนโดยยึดเอาผู้แทนจากทุกกลุ่ม ๆ ละ 1 คนจากทุกโรงเรียนจะต้องมีทั้ง 8 กลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานครในกลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ จากสถานศึกษาทั้งสิ้น 27 สถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie และ Morgan.1970 :608) จากประชากร 216 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 128 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างสถานศึกษา โดยสุ่มตามสัดส่วนของสถานศึกษาในแต่ละเขต ซึ่งกลุ่มเขตรัตนโกสินทร์แบ่งเป็น 4 เขต
2. เมื่อได้จำนวนสถานศึกษาในแต่ละเขตแล้ว เลือกสถานศึกษาภายในเขตโดยการจับสลาก ได้ทั้งหมด 16 สถานศึกษา

3. สุ่มกลุ่มตัวอย่างกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาละ 8 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายจากทุกกลุ่ม ๆ ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 128 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เขต	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานศึกษา	คณะกรรมการ	สถานศึกษา	คณะกรรมการ
พระนคร	11	88	6	48
ดุสิต	9	72	5	40
ป้อมปราบศัตรูพ่าย	4	32	3	24
สัมพันธวงศ์	3	24	2	16
รวม	27	216	16	128

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแยกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

โรงเรียนตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตรา
ประมาณค่า 5 ระดับ คือ

ระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วม

5	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
3	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษา หลักการแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สร้างแบบสอบถามโดยการศึกษาตำรา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเครื่องมือด้านเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับคณะกรรมการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในสถานศึกษาในกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้ไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient's Cronbach)

การรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินเรื่องขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลชื่อ,ตำแหน่ง,เบอร์โทรศัพท์และที่อยู่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละโรงเรียน พร้อมแนบหนังสือขอความร่วมมือที่ได้รับอนุญาตจากสำนักการศึกษา เพื่อส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง
3. การส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งแนบซองจ่ายค่า ค่าตอบแทนเพื่อการส่งแบบสอบถามคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
 - 1.1 ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ
 - 1.2 ข้อมูลจากแบบถามตอนที่ 2
 - 1.2.1 วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การแปลผลการวิเคราะห์

2.1 ค่าร้อยละ มี 5 ระดับ ตามค่าระดับการปฏิบัติในแบบสอบถาม

2.2 ระดับคะแนนเฉลี่ยของช่วงคะแนน 5 ระดับ(บุญชม ศรีสะอาด,2535 :11)

2.2.1 ระดับการมีส่วนร่วม

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

2.2.2 ระดับความต้องการมีส่วนร่วม

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับความต้องการมีส่วนร่วมมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับความต้องการมีส่วนร่วมน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยค่าร้อยละ ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ แสดงรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (110 คน)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	59	53.64
หญิง	51	46.36
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	1	0.91
30 – 40 ปี	18	16.36
41 – 50 ปี	36	32.73
51 – 60 ปี	44	40.00
มากกว่า 60 ปี	11	10.00
เป็นกรรมการในฐานะ		
ผู้แทนผู้ปกครอง	14	12.73
ผู้แทนครู	15	13.64

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้แทนองค์กรชุมชน	11	10.00
ผู้แทน กทม.	14	12.73
ผู้แทนศิษย์เก่า	14	12.73
ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์	12	10.91
ผู้ทรงคุณวุฒิ	14	12.73
ผู้บริหารสถานศึกษา	16	14.55
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	6	5.45
มัธยมศึกษา	14	12.73
อนุปริญญา	16	14.55
ปริญญาตรี	54	49.09
ปริญญาโท	18	16.36
ปริญญาเอก	2	1.82
อาชีพ		
เกษตรกร	1	0.91
ธุรกิจส่วนตัว	7	6.36
ข้าราชการ	43	39.09
นักการเมือง	15	13.64
ลูกจ้าง	8	7.27
ค้าขาย	13	11.82
รัฐวิสาหกิจ	1	0.91
อื่นๆ ข้าราชการบำนาญ	10	9.09
อื่นๆ พระภิกษุ	12	10.91

จากตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 53.64 มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี ร้อยละ 40.00 เป็นกรรมการสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้บริหารการศึกษา ร้อยละ 14.55 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 49.09 และมีอาชีพข้าราชการ ร้อยละ 39.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา ด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	กำหนดนโยบายของสถานศึกษา	3.33	0.99	ปานกลาง	3.71	0.89	มาก
2	กำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา	3.25	1.01	ปานกลาง	3.76	0.85	มาก
3	กำหนดแผนพัฒนาของสถานศึกษา	3.32	1.06	ปานกลาง	3.74	0.86	มาก
4	วางแผนพัฒนาสถานศึกษา	3.35	1.07	ปานกลาง	3.71	0.87	มาก
5	พิจารณานโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา	3.26	0.99	ปานกลาง	3.69	0.82	มาก
6	จัดทำธรรมนูญสถานศึกษา	3.09	0.97	ปานกลาง	3.57	0.85	มาก
รวม		3.27	0.96	ปานกลาง	3.70	0.81	มาก

จากตารางที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษาผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คือ การวางแผนพัฒนาสถานศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X}=3.35$) รองลงมาคือการกำหนดนโยบาย ($\bar{X}=2.33$) การกำหนดแผนพัฒนา ($\bar{X}=2.32$) การพิจารณานโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}=3.26$) การกำหนดเป้าหมาย ($\bar{X}=3.25$) เรียงตามลำดับ โดยการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ($\bar{X}=3.09$)

ความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา มีระดับความต้องการมีส่วนร่วมค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X}=3.76$) รองลงมาคือ การกำหนดแผนพัฒนา ($\bar{X}=3.74$) การกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}=3.71$) การพิจารณานโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}=3.69$) และการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา ($\bar{X}=3.70$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7	ให้ความเห็นชอบธรรมนูญสถานศึกษา	3.15	0.98	ปานกลาง	3.61	0.73	มาก
8	ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาสถานศึกษา	3.39	0.97	ปานกลาง	3.77	0.73	มาก
9	พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	3.46	0.97	ปานกลาง	3.76	0.68	มาก
10	สนับสนุนให้แผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือในการบริหาร	3.45	0.97	ปานกลาง	3.74	0.75	มาก
11	ให้ความเห็นชอบการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	3.43	0.92	ปานกลาง	3.75	0.78	มาก
รวม		3.37	0.89	ปานกลาง	3.73	0.68	มาก

จากตารางที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวม ปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีระดับการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=3.46$) รองลงมาคือ การสนับสนุนให้แผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือในการบริหาร ($\bar{X}=3.45$) ให้ความเห็นชอบการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X}=3.43$) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}=3.39$) และให้ความเห็นชอบธรรมนูญสถานศึกษา ($\bar{X}=3.15$) ตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนามีระดับความต้องการมีส่วนร่วมค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=3.77$) รองลงมาคือ การพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.76$) ให้ความเห็นชอบการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X}=3.75$) การสนับสนุนให้แผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือในการบริหาร ($\bar{X}=3.74$) และการให้ความเห็นชอบธรรมนูญสถานศึกษา ($\bar{X}=3.61$) เรียงตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา การให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
12	มีส่วนร่วมในการร่างสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา	3.26	0.92	ปานกลาง	3.60	0.80	มาก
13	ให้ความเห็นในสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา	3.16	0.85	ปานกลาง	3.55	0.75	มาก
14	มีส่วนร่วมในการพิจารณาสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา	3.18	0.81	ปานกลาง	3.56	0.76	มาก
15	ให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา	3.23	0.82	ปานกลาง	3.56	0.76	มาก
รวม		3.21	0.82	ปานกลาง	3.57	0.74	มาก

จากตารางที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามการให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการร่างสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=3.26$) รองลงมาคือ การให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.23$) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.18$) การให้ความเห็นในสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.16$) ตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการร่างสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ระดับความต้องการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=3.60$) รองลง คือ การมีส่วนร่วมในการพิจารณาสาระหลักสูตรท้องถิ่นและให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.56$) และการให้ความเห็นในสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษามีระดับความต้องการมีส่วนร่วมมีค่าน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.55$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา ด้านการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผน (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
16	กำกับการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา	3.25	1.04	ปานกลาง	3.68	0.83	มาก
17	ติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา	3.35	0.89	ปานกลาง	3.67	0.80	มาก
18	ช่วยเหลือสถานศึกษาในการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา	3.53	0.90	มาก	3.91	0.80	มาก
รวม		3.38	0.88	ปานกลาง	3.75	0.74	มาก

จากตารางที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ด้านกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสถานศึกษาในการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.53$) รองลงมาคือ การติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.35$) และการกำกับการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.25$) เรียงตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมด้านกำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การช่วยเหลือสถานศึกษาในการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ระดับความต้องการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=3.91$) ในระดับรองลงมาคือ กำกับการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.68$) การติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.67$) เรียงตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา การส่งเสริมให้เด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
19	มีส่วนช่วยเหลือเด็กในเขตพื้นที่บริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.77	0.95	มาก	4.06	0.79	มาก
20	สนับสนุนช่วยเหลือการมาเรียนของ นักเรียน	3.70	0.83	มาก	4.03	0.74	มาก
21	ประสานงานช่วยเหลือการมาเรียนของ นักเรียน	3.81	0.83	มาก	4.09	0.74	มาก
22	สนับสนุนช่วยเหลือ สื่อ วัสดุและ ทุนการศึกษาแก่นักเรียน	3.64	0.85	มาก	4.03	0.74	มาก
รวม		3.73	0.78	มาก	4.05	0.69	มาก

จากตารางที่ 7 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามการส่งเสริมให้เด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า มีระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประสานงานช่วยเหลือการมาเรียนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=3.81$) รองลงมาคือ การมีส่วนช่วยเหลือเด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=3.77$) การสนับสนุนช่วยเหลือการมาเรียนของนักเรียน ($\bar{X}=3.70$) และการสนับสนุนช่วยเหลือ สื่อ วัสดุและทุนการศึกษาแก่นักเรียน ($\bar{X}=3.64$) ตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประสานงานช่วยเหลือการมาเรียนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.09$) รองลงมาคือ มีส่วนช่วยเหลือเด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=4.06$) และระดับความต้องการมีส่วนร่วมที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสนับสนุนช่วยเหลือการมาเรียนของนักเรียน และสนับสนุนช่วยเหลือ สื่อ วัสดุและทุนการศึกษาแก่นักเรียน ($\bar{X}=4.03$)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ ด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
23	ส่งเสริมการพิทักษ์สิทธิเด็ก	3.62	0.83	มาก	4.00	0.79	มาก
24	สนับสนุนช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส	3.62	0.83	มาก	4.07	0.73	มาก
25	ส่งเสริมช่วยเหลือเด็กพิการให้ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ	3.54	0.81	มาก	4.05	0.74	มาก
26	สนับสนุนการเรียนของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ	3.59	0.90	มาก	4.03	0.76	มาก
	รวม	3.59	0.77	มาก	4.04	0.70	มาก

จากตารางที่ 8 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ ด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า โดยภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมการพิทักษ์สิทธิเด็กและการสนับสนุนช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ระดับการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.62$) รองลงมาคือ สนับสนุนการเรียนของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ($\bar{X}=3.59$) และการส่งเสริมช่วยเหลือเด็กพิการให้ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ($\bar{X}=3.54$) ตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมด้านส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การสนับสนุนช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ระดับความต้องการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.07$) รองลงมาคือ การส่งเสริมช่วยเหลือเด็กพิการให้ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ($\bar{X}=4.05$) สนับสนุนการเรียนของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ($\bar{X}=4.03$) และส่งเสริมการพิทักษ์สิทธิเด็ก ($\bar{X}=4.00$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมบริหารจัดการงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล บริหารทั่วไป (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
27	เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานวิชาการ	3.15	0.97	ปานกลาง	3.65	0.92	มาก
28	เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานงบประมาณ	3.16	0.86	ปานกลาง	3.64	0.93	มาก
29	เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานบุคคล	3.06	0.89	ปานกลาง	3.60	0.98	มาก
30	เสนอแนะแนวทางในงานบริหารทั่วไป	3.11	0.85	ปานกลาง	3.65	0.94	มาก
	รวม	3.12	0.85	ปานกลาง	3.64	0.92	มาก

จากตารางที่ 9 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมบริหารจัดการงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล บริหารทั่วไป ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าโดยภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานงบประมาณ ค่าเฉลี่ยสูงสุด($\bar{X}=3.16$) รองลงมาคือ เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานวิชาการ($\bar{X}=3.15$) เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X}=3.11$)และเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานบุคคล($\bar{X}=3.06$) ตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมด้านเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานทั่วไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันคือ ($\bar{X}=3.65$) รองลงมาคือ การเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X}=3.64$) และเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}=3.60$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
31	ส่งเสริมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน	3.56	0.82	มาก	3.95	0.81	มาก
32	ประสานสัมพันธ์กับชุมชนในการระดมทรัพยากร	3.61	0.81	มาก	4.04	0.68	มาก
33	แสวงหาทรัพยากรทางการศึกษา	3.55	0.80	มาก	3.99	0.80	มาก
34	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานประเพณีของสถานศึกษา	3.75	0.83	มาก	4.12	0.67	มาก
	รวม	3.62	0.76	มาก	4.03	0.67	มาก

จากตารางที่ 10 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานประเพณีของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=3.75$) รองลงมาคือ การประสานสัมพันธ์กับชุมชนในการระดมทรัพยากร ($\bar{X}=3.61$) ส่งเสริมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน ($\bar{X}=3.56$) และการแสวงหาทรัพยากรทางการศึกษา ($\bar{X}=3.55$) ตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานประเพณีของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.12$) รองลงมาคือ การประสานสัมพันธ์กับชุมชนในการระดมทรัพยากร ($\bar{X}=4.04$) การแสวงหาทรัพยากรทางการศึกษา ($\bar{X}=3.99$) และส่งเสริมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน ($\bar{X}=3.95$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความ ต้องการมีส่วน ร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
35	ประสานงานกับชุมชนเข้าร่วมพัฒนาสถานศึกษา	3.72	0.93	มาก	3.97	0.72	มาก
36	เป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	3.59	0.80	มาก	3.94	0.67	มาก
37	ส่งเสริมให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน	3.70	0.82	มาก	4.04	0.68	มาก
38	ใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรเพื่อบริการชุมชน	3.74	0.76	มาก	3.95	0.71	มาก
	รวม	3.69	0.77	มาก	3.98	0.75	มาก

จากตารางที่ 11 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรเพื่อบริการชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด($\bar{X}$ =3.74) รองลงมาคือประสานงานกับชุมชนเข้าร่วมพัฒนาสถานศึกษา($\bar{X}$ =3.72)การส่งเสริมให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X}$ =3.70)และเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์สถานศึกษา($\bar{X}$ =3.59) ตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการส่งเสริมให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน ระดับความต้องการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$ =4.04) รองลงมาคือ การประสานงานกับชุมชนเข้าร่วมพัฒนาสถานศึกษาการ($\bar{X}$ =3.97)ใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรเพื่อบริการชุมชน($\bar{X}$ =3.95) และเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์สถานศึกษา($\bar{X}$ =3.94) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา ให้ความสำคัญเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
39	รับทราบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา	3.63	0.82	มาก	3.87	0.79	มาก
40	ให้ความสำคัญเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา	3.65	0.77	มาก	3.91	0.80	มาก
41	เสนอแนะเพื่อปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา	3.46	0.83	ปานกลาง	3.82	0.80	มาก
42	เผยแพร่ผลงานสถานศึกษาต่อสาธารณชน	3.63	0.79	มาก	3.94	0.82	มาก
รวม		3.59	0.72	มาก	3.88	0.75	มาก

จากตารางที่ 12 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้านให้ความสำคัญเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้ความสำคัญเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.65$) และรับทราบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาและเผยแพร่ผลงานสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.65$) เสนอแนะเพื่อปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.46$) เรียงตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมด้านให้ความสำคัญเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน ความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเผยแพร่ผลงานสถานศึกษาต่อสาธารณชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.94$) รองลงมา คือ ให้ความสำคัญเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ($\bar{X}=3.91$) รับทราบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ($\bar{X}=3.87$) และความต้องการที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เสนอแนะเพื่อปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.82$)

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา การพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
43	พิจารณาเสนอตัวเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา	3.15	0.89	ปานกลาง	3.62	0.87	มาก
44	พิจารณาเสนอบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา	3.22	0.95	ปานกลาง	3.58	0.94	มาก
45	กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา	3.14	0.90	ปานกลาง	3.61	0.94	มาก
46	การกำหนดจำนวนคณะกรรมการที่ปรึกษา	3.09	0.90	ปานกลาง	3.52	0.96	มาก
	รวม	3.16	0.87	ปานกลาง	3.58	0.89	มาก

จากตารางที่ 13 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้านพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษาต่อผู้อำนวยการสำนักการศึกษาหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักศึกษามอบหมาย เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การพิจารณาเสนอบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=3.22$) รองลงมาคือการพิจารณาเสนอตัวเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษา ($\bar{X}=3.15$) การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการที่ปรึกษา ($\bar{X}=3.14$) และการกำหนดจำนวนคณะกรรมการที่ปรึกษา ($\bar{X}=3.09$) ตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมด้านพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษาต่อผู้อำนวยการสำนักการศึกษาหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักศึกษามอบหมาย เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา มีระดับความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การพิจารณาเสนอตัวเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=3.62$) รองลงมาคือ การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา ($\bar{X}=3.61$) การพิจารณาเสนอบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา ($\bar{X}=3.58$) และการกำหนดจำนวนคณะกรรมการที่ปรึกษา ($\bar{X}=3.52$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงาน(110คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
47	พิจารณาแต่งตั้งอนุกรรมการตามภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษา	3.03	0.86	ปานกลาง	3.44	0.93	ปานกลาง
48	เป็นที่ปรึกษาของอนุกรรมการเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมของสถานศึกษา	3.19	0.80	ปานกลาง	3.65	0.82	มาก
49	ติดตามการปฏิบัติงานของอนุกรรมการที่แต่งตั้ง	3.14	0.77	ปานกลาง	3.55	0.86	มาก
	รวม	3.12	0.73	ปานกลาง	3.55	0.82	มาก

จากตารางที่ 14 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าโดยภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเป็นที่ปรึกษาของอนุกรรมการเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด($\bar{X}=3.19$)รองลงมาก็คือ ติดตามการปฏิบัติงานของอนุกรรมการที่แต่งตั้ง($\bar{X}=3.14$) และพิจารณาแต่งตั้งอนุกรรมการตามภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X}=3.03$) ตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเป็นที่ปรึกษาของอนุกรรมการเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด($\bar{X}=3.65$) รองลงมาก็คือ ติดตามการปฏิบัติงานของอนุกรรมการที่แต่งตั้ง ($\bar{X}=3.55$) และพิจารณาแต่งตั้งอนุกรรมการตามภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X}=3.44$) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
50	รับทราบในการดำเนินตามภารกิจของสถานศึกษา	3.56	0.68	มาก	3.86	0.68	มาก
51	ให้การช่วยเหลือตามที่สถานศึกษารับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด	3.65	0.67	มาก	3.96	0.66	มาก
52	สนับสนุนและร่วมมือกับสถานศึกษาในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย	3.65	0.66	มาก	3.98	0.66	มาก
	รวม	3.62	0.62	มาก	3.94	0.63	มาก

จากตารางที่ 15 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า โดยภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การ ให้การช่วยเหลือตามที่สถานศึกษารับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดและการสนับสนุนและร่วมมือกับสถานศึกษาในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ระดับการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=3.65$) รองลงมาคือ การรับทราบในการดำเนินตามภารกิจของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.56$)

ความต้องการมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ในภาพรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การสนับสนุนและร่วมมือกับสถานศึกษาในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ระดับความต้องการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=3.98$) รองลงมาคือ ให้การช่วยเหลือตามที่สถานศึกษารับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X}=3.96$) และระดับความต้องการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การรับทราบในการดำเนินตามภารกิจของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.86$)

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รายด้าน (110 คน)

ข้อ	การบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม			ความต้องการมีส่วนร่วม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา	3.27	0.96	ปานกลาง	3.70	0.81	มาก
2	การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี	3.37	0.89	ปานกลาง	3.73	0.68	มาก
3	การให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น	3.21	0.82	ปานกลาง	3.57	0.74	มาก
4	การกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผน	3.38	0.88	ปานกลาง	3.75	0.74	มาก
5	การส่งเสริมให้เด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.73	0.78	มาก	4.05	0.69	มาก
6	การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ ด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	3.59	0.77	มาก	4.04	0.70	มาก
7	เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมบริหารจัดการงานวิชาการงบประมาณบุคคล บริหารทั่วไป	3.12	0.85	ปานกลาง	3.64	0.92	มาก
8	การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	3.62	0.76	มาก	4.03	0.67	มาก
9	เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	3.69	0.77	มาก	3.98	0.75	มาก
10	ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา	3.59	0.72	มาก	3.88	0.75	มาก
11	การพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา	3.16	0.87	ปานกลาง	3.58	0.89	มาก
12	การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงาน	3.12	0.73	ปานกลาง	3.55	0.82	มาก
13	ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย	3.62	0.62	มาก	3.94	0.63	มาก
รวม		3.42	0.80	ปานกลาง	3.80	0.75	มาก

จากตารางที่ 16 วิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามอำนาจหน้าที่ 13 ด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า มีระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมให้เด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=3.73$) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน($\bar{X}=3.69$) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X}=3.62$) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=3.62$) การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ ด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ($\bar{X}=3.59$) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.59$) เรียงตามลำดับ และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 7 ด้าน ได้แก่ การกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผน ($\bar{X}=3.38$) การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี($\bar{X}=3.37$) การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา ($\bar{X}=3.27$) การให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ($\bar{X}=3.21$) การพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา ($\bar{X}=3.16$) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมบริหารจัดการงานวิชาการงบประมาณบุคคล บริหารทั่วไป ($\bar{X}=3.12$) การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงาน ($\bar{X}=3.12$) เรียงตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามอำนาจหน้าที่ 13 ด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ การส่งเสริมให้เด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=4.05$) การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ ด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ($\bar{X}=4.04$) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.03$) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X}=3.94$) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน($\bar{X}=3.98$) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.88$) การกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผน ($\bar{X}=3.75$) การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X}=3.73$) การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา ($\bar{X}=3.70$) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมบริหารจัดการงานวิชาการงบประมาณบุคคล บริหารทั่วไป ($\bar{X}=3.64$) การให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ($\bar{X}=3.57$) การพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา ($\bar{X}=3.58$) การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงาน ($\bar{X}=3.50$) เรียงตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์
2. เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานครในกลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2547 ซึ่งแต่ละสถานศึกษาประกอบด้วยผู้แทนจากชุมชนจำแนก 8 ประเภท ได้แก่ ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิผู้บริหารสถานศึกษา โดยที่แต่ละสถานศึกษาจะต้องมีคณะกรรมการอย่างน้อย 9 คนแต่ไม่เกิน 15 คนจากสถานศึกษา 27 สถานศึกษา จำนวน 216 คนโดยยึดเอาผู้แทนจากทุกกลุ่มๆละ 1 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานครในกลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie และ Morgan .1970 : 608) สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จากประชากร 216 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 128 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแยกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์
ข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัด

กรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์

1.1 ด้านการเสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การวางแผนพัฒนาสถานศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด การกำหนดนโยบาย การกำหนดแผนพัฒนาของสถานศึกษา การพิจารณานโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อยตามลำดับ โดยการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

1.2 ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวม ปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือการสนับสนุนให้แผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือในการบริหาร ให้ความเห็นชอบการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาสถานศึกษา และให้ความเห็นชอบธรรมนูญสถานศึกษา ตามลำดับ

1.3 ด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวม ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการร่างสาระหลักสูตรท้องถิ่นสถานศึกษา มากที่สุด การมีส่วนร่วมในระดับรองลงมาคือ การให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการพิจารณาสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา การให้ความเห็นในสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ตามลำดับ

1.4 ด้านกำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม ปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสถานศึกษาในการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ การติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา และการกำกับกับการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

1.5 ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประสานงานช่วยเหลือการมาเรียนของนักเรียน มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนช่วยเหลือเด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสนับสนุนช่วยเหลือการมาเรียนของนักเรียน และการสนับสนุนช่วยเหลือ สื่อ วัสดุและทุนการศึกษาแก่นักเรียน ตามลำดับ

1.6 ด้านส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมการพิทักษ์สิทธิเด็กและการสนับสนุนช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ สนับสนุนการเรียนของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และการส่งเสริมช่วยเหลือเด็กพิการให้ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ตามลำดับ

1.7 ด้านเสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วมในการส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานงบประมาณ มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานวิชาการ เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานทั่วไป และเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

1.8 ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ โดยภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานประเพณีของสถานศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ การประสานสัมพันธ์กับชุมชนในการระดมทรัพยากร ส่งเสริมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน และการแสวงหาทรัพยากรทางการศึกษา ตามลำดับ

1.9 ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น โดยภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการเพื่อบริการชุมชน มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมา

คือ ประสานงานกับชุมชนเข้าร่วมพัฒนาสถานศึกษา การส่งเสริมให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน และเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ตามลำดับ

1.10 ด้านให้ความเห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน ระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ รับทราบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาและเผยแพร่ผลงานสถานศึกษา และที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ เสนอแนะเพื่อปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา

1.11 ด้านพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษาต่อผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษามอบหมาย เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา ระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวม ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การพิจารณาเสนอบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ การพิจารณาเสนอตัวเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา และการกำหนดจำนวนคณะกรรมการที่ปรึกษา ตามลำดับ

1.12 ด้านการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร โดยภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือการเป็นที่ปรึกษาของอนุกรรมการเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมของสถานศึกษา รองลงมาคือ ติดตามการปฏิบัติงานของอนุกรรมการที่แต่งตั้ง และพิจารณาแต่งตั้งอนุกรรมการตามภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษา ตามลำดับ

1.13 ด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือให้การช่วยเหลือตามที่สถานศึกษารับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดและการสนับสนุนและร่วมมือกับสถานศึกษาในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ การรับทราบในการดำเนินตามภารกิจของสถานศึกษา

2. ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์

2.1 ด้านการเสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา มีระดับความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ การกำหนด

แผนพัฒนาของสถานศึกษา การกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา การ
พิจารณานโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา และการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา ตามลำดับ

2.2 ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ระดับ
ความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้ความ
เห็นชอบการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา มีระดับความต้องการมีส่วนร่วม
มากที่สุด รองลงมาคือ การสนับสนุนใช้แผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือในการบริหาร การให้ความ
เห็นชอบแผนพัฒนาและธรรมนูญสถานศึกษา และการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ
ประจำปีของสถานศึกษา เรียงตามลำดับ

2.3 ด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้อง
กับความต้องการของท้องถิ่น ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการร่างสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา มีระดับความ
ต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนการมีส่วนร่วมในการพิจารณาสาระหลักสูตรท้องถิ่นของ
สถานศึกษาและให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา มีระดับความต้องการมี
ส่วนร่วมรองลงมา และการให้ความเห็นในสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษามีระดับความ
ต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

2.4 ด้านกำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ระดับ
ความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การช่วยเหลือ
สถานศึกษาในการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา มีระดับความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ในระดับรองลงมาคือ กำกับการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา การติดตามการดำเนินงาน
ตามแผนของสถานศึกษา ตามลำดับ

2.5 ด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็ก ในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประสานงานช่วยเหลือการมาเรียนของนักเรียน มีระดับความ
ต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ มีส่วนช่วยเหลือเด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ระดับความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ การสนับสนุนช่วยเหลือการมาเรียนของ
นักเรียนและสนับสนุนช่วยเหลือ สื่อ วัสดุและทุนการศึกษาแก่นักเรียน

2.6 ด้านส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็ก
ที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ระดับความต้องการมีส่วนร่วมใน
ภาพรวม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การสนับสนุนช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส มีระดับ

ความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ การส่งเสริมช่วยเหลือเด็กพิการให้ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และส่งเสริมการพิทักษ์สิทธิเด็กตามลำดับ

2.7 ด้านเสนอแนวทางและมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุดเท่ากันคือ เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานวิชาการและเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานทั่วไป รองลงมาคือ การเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานงบประมาณ และเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

2.8 ด้านส่งเสริมให้ มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานประเพณีของสถานศึกษา มีระดับความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ การประสานสัมพันธ์กับชุมชนในการระดมทรัพยากร การแสวงหาทรัพยากรทางการศึกษา และส่งเสริมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน ตามลำดับ

2.9 ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชนมีระดับความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ การประสานงานกับชุมชนเข้าร่วมพัฒนาสถานศึกษา การใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการเพื่อบริการชุมชน และเป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ตามลำดับ

2.10 ด้านให้ความเห็นชอบรายงาน ผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเผยแพร่ผลงานสถานศึกษาต่อสาธารณชน มีระดับความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา รับทราบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา และที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ เสนอแนะเพื่อปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา

2.11 ด้านพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษาต่อ

ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษามอบหมาย เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การพิจารณาเสนอตัวเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา มีระดับความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา การพิจารณาเสนอบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษา และการกำหนดจำนวนคณะกรรมการที่ปรึกษา ตามลำดับ

2.12 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การเป็นที่ปรึกษาของอนุกรรมการเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมของสถานศึกษา รองลงมาคือ ติดตามการปฏิบัติงานของอนุกรรมการที่แต่งตั้ง และพิจารณาแต่งตั้งอนุกรรมการตามภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษา ตามลำดับ

2.13 ด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือการสนับสนุนและร่วมมือกับสถานศึกษาในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย รองลงมาคือ ให้การช่วยเหลือตามที่สถานศึกษารับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด และระดับความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ การรับทราบในการดำเนินตามภารกิจของสถานศึกษา

อภิปรายผล

การศึกษาระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามอำนาจหน้าที่ 13 ด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการส่งเสริมให้เด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ ด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา การกำกับ ติดตามการ

ดำเนินงานตามแผน การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา การให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น การพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมบริหารจัดการงานวิชาการงบประมาณบุคคล บริหารทั่วไป การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงาน เรียงตามลำดับ การที่คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมอยู่ระดับปานกลางนั้น ย่อมแสดงว่ายังไม่ได้ใช้บทบาทอย่างเต็มที่ในการบริหารสถานศึกษาตามอำนาจหน้าที่ที่มี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการยังขาดความมั่นใจในการปฏิบัติ ถือว่าเป็นเรื่องไกลตัว แม้ตามกฎหมายจะกำหนดหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาไว้ แต่ขาดความชัดเจนในบทบาท ทำให้ไม่แน่ใจว่าตนเองมีอำนาจหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษามากน้อยเพียงใด (สานปฏิรูป ฉบับที่ 58, 2546 : 56) และสอดคล้องกับอภิชาติ กุลไทย (2547 : 101) ที่กล่าวว่า เป็นเพราะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานยังขาดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมด้านวิชาการของสถานศึกษา และประกอบกับกิจกรรมของสถานศึกษามีหลายด้านซึ่งกรรมการสถานศึกษาแต่ละคนมีความถนัดไม่เหมือนกัน อีกทั้งกรรมการสถานศึกษามีอาชีพประจำจึงไม่สามารถร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาได้เต็มเวลา และยุทธพน โพธิ์พุดตาน (2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัญหาในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่สูงสุดในด้านกรรมการ ได้แก่ ไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุมเนื่องจากประกอบอาชีพส่วนตัว ปัญหาด้านกระบวนการทำงาน ได้แก่ คณะกรรมการขาดการประสานงานและติดต่อซึ่งกันและกัน ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาด้านการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ได้แก่ ไม่มีการประสานงานที่ดีพอ ทำให้การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านความต้องการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามอำนาจหน้าที่ 13 ด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงตามลำดับความต้องการ ดังนี้ การส่งเสริมให้เด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา การกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผน การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา การเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมบริหารจัดการงานวิชาการงบประมาณบุคคลบริหารทั่วไป การให้ความ

เห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น การพิจารณาเสนอแต่งตั้ง
คณะกรรมการที่ปรึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
กรรมการสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ต้องการมีส่วนร่วมช่วย
เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จลุล่วง เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้
ถึงแม้ว่าในรายละเอียดในการดำเนินงานบางอย่างนั้นอาจจะไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ
เท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานที่เกี่ยวกับการส่งเสริม
สนับสนุนงานหลักจะมีระดับความต้องการอยู่ในระดับต้น ๆ อาทิเช่น การส่งเสริมให้เด็กในเขต
พื้นที่ได้รับการศึกษา การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการและด้อยโอกาส ระดมทรัพยากรเพื่อ
การศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมาย การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับ
ชุมชน เป็นต้นสอดคล้องกับบอโณทัย จันทรอยู่ (2546 : 97) ที่พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยปฏิบัติในเรื่องการร่วมเป็น
กรรมการในการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
มากที่สุด รองลงมาคือ การร่วมจัดทำงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียน
การสอน ส่วนงานที่เกี่ยวข้องการงานหลักของสถานศึกษานั้น ถึงแม้จะมีความต้องการมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับมากก็ตาม แต่ก็ยังน้อยกว่างานที่เกี่ยวข้องที่เป็นส่งเสริมสนับสนุน ซึ่งอาจเป็น
เพราะตัวกรรมการเองมีความสามารถอย่างจำกัดเกี่ยวกับการะงานหลักของสถานศึกษา
ประกอบกับนโยบายที่เปลี่ยนแปลงและมีเพิ่มเติมอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สถานศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญและเจตนาคณะกรรมการเข้าร่วมกำหนด

เป้าหมาย กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

1.2 สถานศึกษาจึงควรเปิดโอกาสให้กรรมการหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมในการ

พิจารณาแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างหลากหลายเพื่อเป็นข้อมูลในการปฏิบัติ

1.3 สถานศึกษาควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นและเปิดโอกาสให้กรรมการหรือ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ มาร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับความต้องการ
ของท้องถิ่น

1.4 สถานศึกษาจึงควรจัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือหรือแจ้งความประสงค์ในด้านที่ ต้องการความช่วยเหลือจากชุมชนหรือคณะกรรมการ เพราะกรรมการยินดีและต้องการที่จะ ช่วยเหลือให้สถานศึกษาดำเนินการตามแผนพัฒนาของสถานศึกษา

1.5 สถานศึกษาควรร่วมหารือเพื่อสรรหาอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นอำนวยความสะดวก แก่นักเรียนที่มีความต้องการเฉพาะ

1.6 เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศึกษาให้มีความเท่าเทียมและสร้างขวัญ กำลังใจ สถานศึกษาควรร่วมมือกับชุมชนหรือกรรมการสถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อให้ ความสำคัญกับเด็กด้อยโอกาส เด็กพิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

1.7 สถานศึกษาเมื่อเปิดโอกาสให้กรรมการได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย แผนพัฒนาตลอดจนพิจารณาแผนปฏิบัติการประจำปีแล้วก็ควรให้กรรมการได้มีส่วน ในการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมขึ้นในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.8 สถานศึกษาจึงควรให้ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการระเบียบการปฏิบัติ ขอบเขตในอำนาจหน้าที่เพื่อความชัดเจนในการใช้อำนาจหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์และมี ประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจหรือปัจจัยในการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละประเภท

บรรณานุกรม

การศึกษากรุงเทพมหานคร, สำนัก. (2542) . สถิติการศึกษาที่สำคัญปีการศึกษา 2541

เอกสารเผยแพร่ฝ่ายแผนงานและสารสนเทศทางการศึกษา . กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์สำนักการศึกษา .

..... (2544) . ขอความร่วมมือแจ้งโรงเรียนในสังกัดดำเนินการตามระเบียบ

กรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน พ.ศ. 2543 . กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์สำนักการศึกษา .

..... (2545) . ทำเนียบสำนักการศึกษา ศึกษาการเขตและโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานครพร้อมสถานที่ติดต่อ . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักการศึกษา .

.....(2549). บทสรุปการประเมินภาพรวมการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

ในระยะแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (2545 – 2549) ระยะครึ่งแผน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักการศึกษา .

กิตติมา ปรีดีติลก. (2529). ทฤษฎีการบริหารองค์กร. กรุงเทพมหานคร : ธนการพิมพ์

กรุงเทพมหานคร.(2543). ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน พ.ศ.
2543 .กรุงเทพมหานคร. (อัดสำเนา)

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541) . รัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย พุทธศักราช

2540 (ฉบับพิมพ์ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา) .กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

จรัสศรี ชุนทวี .(2544) . สภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้นำ
ชุมชนในการดำเนินงานด้านโรงเรียนกับชุมชนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน
มัธยมศึกษา พ.ศ. 2539 ในสหวิทยาเขตกมลลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ .

วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จิราพร ตั้งสุวรรณ . (2546) . การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
การวางแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตบรม
ราชชนนี 2 สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนกลาง . สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต . มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ดิเรก วรรณเคียร. (ม.ป.ป.) "การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management)". น. 1 – 131 .รวมบทความเชิงวิชาการเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา กองการมัธยมศึกษา, กรมสามัญศึกษา .
- เติม แยมเสมอ. (2525). "กรรมการศึกษาในทัศนะของข้าพเจ้า" . เอกสารประกอบการอบรมการศึกษาประถมศึกษาและสรุปการสัมมนา. พิษณุโลก. (จัดสำเนา)
- ธงชัย สันติวงษ์. (2539). องค์การและการบริหารการศึกษาการจัดการแผนใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธรรมรส โชติคุณธร. (2536). "การบริหารแบบมีส่วนร่วม". ประมวลสาระวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษาหน่วยที่ 12 การบริหารและการมีส่วนร่วม. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- (2540). "การบริหารแบบมีส่วนร่วม". ประมวลสาระวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษาหน่วยที่ 12 การบริหารและการมีส่วนร่วม. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 2
- ธเนศ ปานอุทัย . (2545) . การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน . สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม , สำนัก. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2544) . การวิจัยเชิงนโยบายเรื่องรูปแบบการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนว พ.ร.บ. พ.ศ. 2542 . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- บรรเทา กิตติศักดิ์ . ม.ป.ป. โรงเรียนชุมชน. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (จัดสำเนา)
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535).การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น
- บุญมี เขาระกำ . (2542) . การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น .งานค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต . มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประยุทธ เจิมชัยภูมิ . (2542) . ปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ .งานค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต . มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ปรีชา กัลยา . (2544) . ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โครงการนำร่องการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดเลย . งานค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต . มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พนัส หันนาคินทร์ . (2525) . กรรมการการศึกษาในทัศนะของข้าพเจ้าในการอบรมกรรม
การศึกษาโรงเรียนและสรุปผลการอบรม . พิษณุโลก . (อึดสำเนา)
- ไพบูรณ์ ช่างเรียน . (2525) . วัฒนธรรมการบริหาร . กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- ไพรัช อรรถกามานนท์ และ มัทนา โชควรวฒนกร . 2545 . ชุดอบรมผู้บริหาร "การส่งเสริม
ชุมชนและท้องถิ่นในการปฏิรูปการศึกษา" . กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปฏิรูป
การศึกษา (สปศ).
- ยุทธพน โพธิ์พุดตาน . (2546) . การปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต .
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ราชบัณฑิตยสถาน . (2539) . พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2525.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- รายงานพิเศษ K-12 . (2546) . "คณะกรรมการสถานศึกษา ฤาเป็นแค่ร่างเงา" .สถานปฏิรูป ฉบับที่
58 : 56
- รุ่ง แก้วแดง . (2525) . "บทสัมภาษณ์รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเรื่อง
การบริหารการศึกษาในรูปคณะกรรมการ" . น. 16 – 17 . เอกสารประกอบการอบรม
กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาและสรุปผลการอบรม . พิษณุโลก . (อึดสำเนา)
- วิจารณ์ พานิช และคณะ . (2544) . รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษา : กรณีศึกษานิวซีแลนด์ . กรุงเทพมหานคร : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- สถาพร ชูศรีทอง . (2543) . ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการโรงเรียน ต่อ
การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ . วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต . มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สัมพันธ์ อุปลา . (2541) . การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาชนบท จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต . มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- สมพงษ์ เกษมสิน .(2526) . การบริหารบุคลากรแผนใหม่ .กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิช.
- สมัยศ นาวิการ . (2523) . การบริหาร . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- สุธรรม ภูมิรินทร์ . (2548) . การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต .
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุนทร กุญชร. 2545. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2543) . วิทยาลัยเพื่อผู้นำทางการศึกษาของอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร :
บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2537. "หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการบริหารการศึกษา" ในประมวลสาระชุดสัมมนาปัญหาและ
แนวโน้มทางการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เลวลักษณะ ยุกตะทัต . (2545) . การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัด
การศึกษาโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ . วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต . มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อโณทัย จันทรอยู่. (2546). การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนม จังหวัดสุ
ราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อุทัย บุญประเสริฐ .(2542) . รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหาร
การศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-
Based Management) กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- (2544) . "การบริหารและการจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน" น. 2 . รวม
บทความเชิงวิชาการเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน . กรุงเทพมหานคร :
กลุ่มวิจัยประเมินคุณภาพการศึกษา กองการมัธยมศึกษา, กรมสามัญศึกษา . (ัด
สำเนา)
- Foster, S.E. 1993. Type of parent involvement : effect on parent rating of school
(CD – ROM). Abstract from : ProQuest File : Dissertation Abstracts Item :
MM91110.

- Guzman,N. 1988. The effects of participation in a collaborative planning team on leadership development. **Dissertstion Abatracts Internation**. 50(3) : 582 - A
- Halpin, A. W. (1966). **Theory and Reserch in Administration** . New York : The Macmillan Company.
- Jacobson, H. W. (1965). **The Effective School Principal** . Englewood Cliiffs,New Jersey : Prentice – Hall Inc.
- Jenning,A.F. 1980. Thedynamic of communication and trust as school board and Superintendent prepare for public meeting. **Dissertstion Abatracts Internation**. 41)6) : 470- A
- Newman, H. W. (1963). **Administrative Action : The Techniques of Organization and Management** . Tokyo : Prentice – Hall Inc
- Terry, G. R. (1960) . **Principle of Management** . Illinois : Richard D. Irwin, Inc.
- World Health Organisation. 1981. **Grobal Strategy to Health for All by the Year 2000**. Geneva : Health for All Series

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0564.11.1/530

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนิรญูรี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์อุดมศักดิ์ นาคี

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายณัฐ ไสกระจำง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเซตรัตนโกสินทร์" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สรายุทธ์	เศรษฐจักร	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลัมบริบูรณ์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐจักร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 5090

ที่ ศธ 0564.11.1/531

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนิรยุรจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ศึกษาธิการเขตประสิทธิ์ ปรีดาศักดิ์

สิ่งที่แนบมาด้วย

ด้วย นายณัฐ ไชยกระจ่าง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สรายุทธ์	เศรษฐजर	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐजर)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 5090

ที่ ศธ 0564.11.1/532

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์เพชรรวดี จงประดับเกียรติ

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายณัฐ ใสกระจ่าง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สรายุทธ์	เศรษฐจร	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐจร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 5090

ที่ ศธ 0564.11.1/533

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนิรญูจิ

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ท่านผู้อำนวยการพัชรีย์ สงวนเดือน

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายณัฐ ใสกระจ่าง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สรายุทธ์	เศรษฐजर	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐजर)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 5090

ที่ ศธ 0564.11.1/534

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ท่านผู้อำนวยการเรวดี พระวิวงศ์

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายณัฐ ไสกระจ่าง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์” ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สรายุทธ์	เศรษฐजर	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มปริญญณ์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐजर)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 5090

ภาคผนวก ข
หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0564.11.1/530

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ท่านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสอบถาม, ของเปล่าติดแสตมป์

ด้วย นายณัฐ ไสกระจำง นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์” ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.สรายุทธ์	เศรษฐजर	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความร่วมมือมายังท่าน ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาฯ เพื่อการวิจัยในครั้งนี้อย่างประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐजर)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 5090

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ไถ่หารระดับและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน
สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์

1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านในปัจจุบัน

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. ปัจจุบันท่านอายุ

☐

น้อยกว่า 30 ปี

☐

30 - 40 ปี

☐

41 - 50 ปี

☐

51 - 60 ปี

☐

มากกว่า 60 ปี

3. ท่านเป็นกรรมการสถานศึกษาในฐานะ

☐

ผู้แทนผู้ปกครอง

☐

ผู้แทนครู

☐

ผู้แทนองค์กรชุมชน

☐

ผู้แทนกรุงเทพมหานคร

☐

ผู้แทนศิษย์เก่า

☐

ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือองค์กรศาสนา

☐

ผู้ทรงคุณวุฒิ

☐

ผู้บริหารสถานศึกษา

4. วุฒิการศึกษาสูงสุดของท่าน

☐

ประถมศึกษา

☐

มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

☐

อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

☐

ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

☐

ปริญญาโท

☐

ปริญญาเอก

5. ท่านประกอบอาชีพ

☐

เกษตรกร

☐

ธุรกิจส่วนตัว

☐

ข้าราชการ

☐

นักการเมือง

☐

ลูกจ้าง

☐

ค้าขาย

☐

รัฐวิสาหกิจ

☐

อื่นๆ โปรดระบุ

2 ระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา

1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง
2. ต้องทำเครื่องหมายทั้ง 2 รายการในแต่ละข้อคำถาม โดยแยกเป็น
 - 2.1 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษา
 - 2.2 ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษา
3. ระดับคะแนนในแต่ละรายการ คือ

มากที่สุด	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด / ความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก / ความต้องการมีส่วนร่วมมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง / ความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย / ความต้องการมีส่วนร่วมน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด / ความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารงานสถานศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม					ความต้องการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงาน										
พิจารณาแต่งตั้งอนุกรรมการตามภารกิจของ คณะกรรมการสถานศึกษา										
เป็นที่ปรึกษาของอนุกรรมการเพื่อช่วยเหลือ กิจกรรมของสถานศึกษา										
ติดตามการปฏิบัติงานของอนุกรรมการที่ แต่งตั้ง										
ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย										
รับทราบในการดำเนินตามภารกิจของ สถานศึกษา										
ให้การช่วยเหลือตามที่สถานศึกษา รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด										
สนับสนุนและร่วมมือกับสถานศึกษาในการ ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย										

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายณัฐิต ไสกระจำง
วันเดือนปีเกิด	12 ธันวาคม 2518
สถานที่เกิด	ตำบลควนใหญ่ อำเภอลำตาหลวง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	3/1 ถนนหน้าพระธาตุ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดมหาธาตุ สำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านควนใหญ่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2534	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนครศรีลำควนวิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนครศรีลำควนวิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2541	ครุศาสตรบัณฑิต (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร